

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE

Nacionalni plan razvoja pravosudnog sustava
za razdoblje od 2022. do 2027. godine

Ožujak 2022.

Sadržaj

Popis kratica.....	4
Predgovor	6
1. Uvod.....	8
1.1. Poveznica s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. i drugim relevantnim aktima strateškog planiranja.....	14
1.2. Postupak izrade i uključenost dionika u oblikovanje i provedbu Nacionalnog plana.....	16
2. Analiza stanja.....	18
2.1. Učinkovitost pravosudnog sustava.....	18
2.2. Digitalizacija i pristup pravosuđu.....	23
2.3. Stanje pravosudne infrastrukture	26
2.4. Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu	27
2.5. Izazovi unutar zatvorskog i probacijskog sustava	29
3. Strateški okvir	33
3.1. Srednjoročna vizija razvoja	33
3.2. Posebni ciljevi i pokazatelji ishoda.....	33
Posebni cilj 1. Unaprjeđenje učinkovitosti sudskih postupaka.....	34
Posebni cilj 2. Osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka	38
Posebni cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu	41
Posebni cilj 4. Modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga.....	44
Posebni cilj 5. Unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije	48
3.3. Povezanost sa strateškim dokumentima Europske unije, Vijeća Europe i Ujedinjenih naroda	50
4. Provedbeni okvir	53
4.1. Akcijski planovi	53
4.2. Indikativni financijski plan	53
4.3. Mehanizmi za praćenje provedbe.....	56

4.4. Plan vrednovanja.....	57
Prilog 1. Popis korištenih izvješća i dokumenata međunarodne procjene	58
Prilog 2. Popis posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda (tablični prikaz)	59
Prilog 3. Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja pravosudnog sustava za razdoblje od 2022. do 2024. godine	64

Popis kratica

AIAKOS	Program razmjene Europske mreže za pravosudno osposobljavanje
BZP	Baza zemljišnih podataka
CDU	Centar dijeljenih usluga
CEPEJ	Fr. <i>Commission Européenne pour l'Efficacité de la Justice</i> , Europska komisija za učinkovitost pravosuđa
COVID-19	Bolest uzrokovana koronavirusom
CTS	Engl. <i>Case Tracking System</i> , Jedinstveni informacijski sustav za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima
DORH	Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
DOV	Državnoodvjetničko vijeće
DSV	Državno sudbeno vijeće
DZS	Državni zavod za statistiku
e-CODEX	Engl. <i>e-Communication via Online Data Exchange</i> , Računalni sustav za komunikaciju u prekograničnim građanskim i kaznenim postupcima
EJTN	Engl. <i>European Judicial Training Network</i> , Europska mreža za pravosudno osposobljavanje
ERP	Engl. <i>Enterprise Resource Planning</i> , Softveri i sustavi koji omogućuju upravljanje poslovnim procesima
ERM II	Engl. <i>European Exchange Rate Mechanism II</i> , Europski tečajni mehanizam II
ESLJP	Europski sud za ljudska prava
EU	Europska unija
eu-LISA	Engl. <i>European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice</i> , Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde
EUROJUST	Engl. <i>European Union Agency for Criminal Justice Cooperation</i> , Ured Europske unije za pravosudnu suradnju
Fina	Financijska agencija
GRECO	Engl. <i>Group of States Against Corruption</i> , Skupina država protiv korupcije
GSB	Engl. <i>Government Service Bus</i> , Državna sabirnica
HKO	Hrvatski kvalifikacijski okvir
IISZA	Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije
IKT	Informacijsko-komunikacijske tehnologije
IPA	Instrument pretpristupne pomoći
NIAS	Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav
NRS	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
OIB	Osobni identifikacijski broj
OSS	Engl. <i>One-Stop-Shop</i> , Jedinstveno mjesto za pristup podacima zemljišnih knjiga i katastra
UN	Ujedinjeni narodi

USKOK	Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
VPN	Engl. <i>Virtual Private Network</i> , Virtualna privatna mreža
ZIS	Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra
ZPIS	Zatvorski i probacijski informacijski sustav

Predgovor

Pravosudni sustav ima važnu stratešku ulogu u zaštiti prava građana, gospodarskom razvoju i napretku Republike Hrvatske. Kako bi pravosudni sustav ispunjavao navedenu ulogu, on mora biti učinkovit i neovisan, jer samo takav pravosudni sustav pridonosi gospodarskom rastu stvaranjem i održavanjem poticajnog poslovnog okruženja te kvaliteti života građana.

Tijekom proteklih godina uspješno su provedene brojne reforme i aktivnosti s ciljem skraćivanja trajanja sudskih postupaka, racionalizacije pravosudne mreže i modernizacije funkcioniranja hrvatskog pravosuđa. Prema Izvješću Europske komisije o vladavini prava za 2021. godinu Republika Hrvatska bilježi poboljšanja na području učinkovitosti pravosudnog sustava, no Ministarstvo pravosuđa i uprave, zajedno sa svim pravosudnim institucijama, posvećeno je provedbi daljnjih reformi koje će pravosudni sustav dodatno unaprijediti i približiti građanima.

Upravo s ciljem unaprjeđenja učinkovitosti sudskih postupaka Ministarstvo pravosuđa i uprave početkom 2021. godine, u suradnji s predsjednicima sudova, započelo je s izradom akcijskih planova za poboljšanje učinkovitosti rada sudova, a već se pokazuju i pozitivni rezultati njihova provođenja. Nadalje, Ministarstvo pravosuđa i uprave predvidjelo je normativne aktivnosti i to posebno u vidu izmjena ključnih procesnih zakona te krovnih zakona za sudove i državna odvjetništva, te poboljšanja stečajnog okvira.

Nalazimo se u razdoblju digitalne transformacije, koja ima značajan utjecaj na mnoga područja života građana te na gospodarstvo, a nije zaobišla ni pravosudni sustav. Velika su ulaganja u proteklom razdoblju rezultirala poboljšanjem e-Komunikacije i uvođenjem informacijskog sustava za upravljanje sudskim predmetima (eSpis). CTS kao jedinstveni informacijski sustav za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima u potpunosti prati sve poslovne procese državnih odvjetništava, a ZIS-om je uspostavljena jedinstvena baza podataka i aplikacija za vođenje i održavanje podataka katastra i zemljišne knjige. Nadogradnje i poboljšanja navedenih informacijskih sustava planirana su i u narednom razdoblju.

Ulaganje u infrastrukturu pravosudnih tijela bitno je za postizanje veće učinkovitosti, ali i profesionalizma u pravosuđu. Modernizaciju infrastrukture pravosudnih i kaznenih tijela potrebno je provesti, kako radi udovoljavanja novonastalim potrebama funkcioniranja pravosuđa u uvjetima pandemije koronavirusa, tako i radi usklađivanja sa standardima EU-a o energetske učinkovitosti. U odnosu na stanje infrastrukture, svakako treba spomenuti razorne potrebe koji su pogodili Središnju Hrvatsku tijekom 2020. godine, a koji su prouzročili velike materijalne štete, što je dodatno otežalo funkcioniranje pravosudnog sustava.

Kao „nasljednik“ Strategije razvoja pravosuđa, za razdoblje 2013. do 2018. godine, Nacionalni plan razvoja pravosudnog sustava od 2022. do 2027. godine (dalje u tekstu: Nacionalni plan), definiranim će srednjoročnim ciljevima i prioritetima odrediti daljnji razvoj pravosudnog sustava u narednih šest godina. Posebni ciljevi Nacionalnog plana kompatibilni su s ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, kao i s reformama u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Modernizacija i poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava osnažit će državne i pravosudne institucije, osigurati pravnu sigurnost u društvu i stvoriti nove mogućnosti za građane i poduzetnike, osobito u kontekstu oporavka od posljedica pandemije koronavirusa.

S obzirom na to da se odgovornost države i pravosudnog sustava prema društvu očituje u vladavini prava te povjerenju građana u pravosudni sustav, naša je vizija stvoriti učinkovito pravosuđe kojem građani vjeruju i društvo u kojem građani mogu biti sigurni da se njihova prava poštuju.

I. Uvod

Kvaliteta, neovisnost i učinkovitost glavne su sastavnice učinkovitog pravosudnog sustava. Učinkoviti pravosudni sustav predstavlja *condicio sine qua non* osiguranja zaštite prava građana i poslovnih subjekata, gospodarskog oporavka, konkurentnosti i djelotvornog funkcioniranja države.

Pravni izvori i ključne institucije pravosudnog sustava

Pravosudni sustav u Republici Hrvatskoj je u potpunosti inkorporirao pravnu stečevinu (*acquis*) u odnosu na pravosudno zakonodavstvo te kontinuirano i redovito primjenjuje sve važeće odredbe EU zakonodavstva u odnosu na pravosuđe. Samostalnost i neovisnost sudbene vlasti zajamčena je i Ustavom Republike Hrvatske¹. Sudovi štite Ustavom Republike Hrvatske, pravnom stečevinom EU-a, međunarodnim ugovorima i zakonima utvrđeni pravni poredak Republike Hrvatske te osiguravaju jedinstvenu primjenu prava, ravnopravnost i jednakost svih pred zakonom. Djelokrug, ustrojstvo i stvarna nadležnost sudova te druga pitanja od važnosti za rad sudova, uređena su Zakonom o sudovima².

Sudovi odlučuju u sporovima o temeljnim pravima i obvezama čovjeka, o pravima i obvezama Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o pravima i obvezama drugih pravnih osoba, izriču kazne i druge mjere počiniteljima kaznenih djela i prekršaja utvrđenih zakonom i drugim propisima, odlučuju o zakonitosti općih i pojedinačnih akata javnopravnih tijela, rješavaju sporove o osobnim odnosima građana, radne, trgovačke, imovinske i druge građanskopravne sporove te odlučuju u drugim pravnim stvarima kad je to zakonom određeno. U Republici Hrvatskoj sudbenu vlast obavljaju redovni sudovi (općinski i županijski), specijalizirani sudovi (trgovački sudovi, upravni sudovi, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske i Visoki kazneni sud Republike Hrvatske) te Vrhovni sud Republike Hrvatske. U Republici Hrvatskoj djeluje ukupno 67 sudova. Kao sudovi prvog stupnja djeluju 34 općinska, 9 trgovačkih i 4 upravna suda. Sudovi drugog stupnja su Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske te županijski sudovi. Županijski sudovi (15 sudova) obavljaju i poslove istrage te suđenja u nekim kaznenim predmetima prvog stupnja, a Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučuje i o zakonitosti općih akata. Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, između ostalog osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (Prikaz 1. Ustrojstvo sudova u Republici Hrvatskoj).

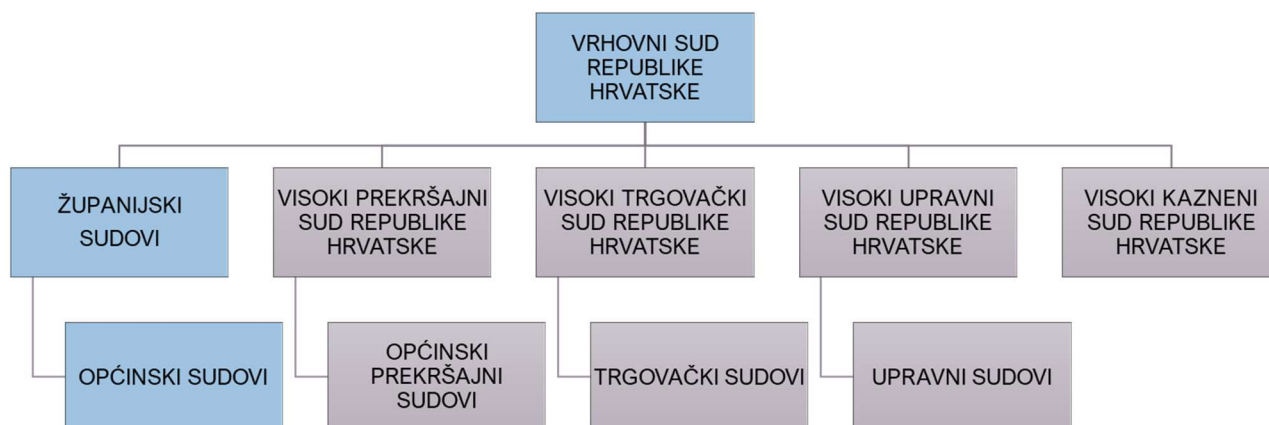
Sudovi imaju važnu ulogu u provedbi javnih politika usmjerenih na zaštitu prava pojedinaca i jačanje gospodarstva. Međutim, građani i gospodarski subjekti pravosudni sustav u Republici

¹ „Narodne novine“, br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14.

² „Narodne novine“, br. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 21/22.

Hrvatskoj danas doživljavaju sporim i nedosljednim³, a povjerenje u pravosuđe relativno je nisko⁴. S druge strane, pravosudni dužnosnici ukazuju na česte izmjene zakonskih propisa, neadekvatne prostorne uvjete, nedovoljnu uporabu suvremenih tehnologija te druge organizacijske slabosti koje je potrebno adresirati kako bi se pravosudni sustav unaprijedio.

Prikaz 1. Ustrojstvo sudova u Republici Hrvatskoj

Vlada Republike Hrvatske skrbi o rješavanju institucionalnih i drugih slabosti u pravosudnom sustavu, posebice u sudovima, u svrhu postizanja viših standarda usluga građanima i gospodarstvu. Time se želi poboljšati i položaj Republike Hrvatske na ljestvici uspješnosti pravosudnih sustava u EU-u, prema pokazateljima Europske komisije za učinkovitost pravosuđa (CEPEJ). Međutim, ostvarivanje navedenog cilja zahtijeva koordinirano djelovanje svih dionika u pravosudnom sustavu te odgovarajuće financijske i stručne resurse za provedbu reformi i investicija.

Pravni izvori koji uređuju ovlasti i odgovornosti ključnih institucija pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj, uz Ustav Republike Hrvatske i Zakon o sudovima, su:

- Zakon o Državnom sudbenom vijeću⁵
- Zakon o državnom odvjetništvu⁶
- Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću⁷
- Zakon o Pravosudnoj akademiji⁸

³ Analitička podloga za Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030.: Pravosudni sektor, srpanj 2019.

⁴ Izvješće o vladavini prava za 2020. i 2021. Poglavlje za Hrvatsku

⁵ „Narodne novine“, br. 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15, 67/18, 126/19.

⁶ „Narodne novine“, br. 67/18, 21/22.

⁷ „Narodne novine“, br. 67/18, 126/19.

⁸ „Narodne novine“, br. 52/19.

- Zakon o odvjetništvu⁹
- Zakon o javnom bilježništvu¹⁰
- Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu¹¹
- Zakon o Vladi Republike Hrvatske¹²
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave¹³.

Ključne institucije pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj su:

Vrhovni sud Republike Hrvatske i sudovi. Vrhovni sud Republike Hrvatske je najviši sud koji osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni. Osim toga, djelokrugom rada Vrhovnog suda Republike Hrvatske obuhvaćeno je i odlučivanje o redovnim pravnim lijekovima, kada je to propisano posebnim zakonima, odlučivanje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka sudova u Republici Hrvatskoj te rješavanje o sukobu nadležnosti. Za proces razvoja i reforme pravosudnog sustava vrlo je značajno razmatranje aktualnih pitanja sudske prakse (ujednačavanje sudske prakse) i predlaganje područja stručnog usavršavanja sudaca, sudskih savjetnika i sudskih vježbenika s ciljem podizanja učinkovitosti i kvalitete pravosuđa. Vrhovni sud Republike Hrvatske ima značajnu ulogu u osiguranju vladavine prava i povjerenja javnosti u pravosudni sustav.

Državno sudbeno vijeće (DSV) je samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje u skladu s Ustavom Republike Hrvatske odlučuje o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova (osim predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske) te stoga ima veliki utjecaj na neovisnost, nepristranost, profesionalizam i stručnost pravosuđa te osiguranje vladavine prava i povjerenja javnosti u pravosudni sustav.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH) je samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno postupati protiv počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje za zaštitu imovine Republike Hrvatske te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava Republike Hrvatske i zakona. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nezaobilazan je sudionik svih strateških aktivnosti, s obzirom na to da nadzire rad cjelokupne državnoodvjetničke organizacije, skrbi o urednom i pravodobnom obavljanju poslova u državnom odvjetništvu te o stručnom usavršavanju državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika, savjetnika, vježbenika i drugih službenika i namještenika u državnom odvjetništvu. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ima značajnu ulogu u osiguranju vladavine prava i povjerenja javnosti u pravosudnih sustav.

Državnoodvjetničko vijeće (DOV) je samostalno i neovisno tijelo koje osigurava samostalnost i neovisnost državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj te odlučuje o imenovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika

⁹ „Narodne novine“, br. 09/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11, 126/11.

¹⁰ „Narodne novine“, br. 78/93, 29/94, 162/98, 16/07, 75/09, 120/16.

¹¹ „Narodne novine“, br. 14/19.

¹² „Narodne novine“, br. 150/11, 119/14, 93/16, 116/18.

¹³ „Narodne novine“, br. 85/20.

te općinskih i županijskih državnih odvjetnika. Kao i Državno sudbeno vijeće, ima velik utjecaj na neovisnost, nepristranost, profesionalizam i stručnost pravosuđa.

Pravosudna akademija je središnja institucija za izobrazbu i stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika i službenika zaposlenih u pravosudnim tijelima. Organizira i provodi inicijalne programe stručnog usavršavanja vježbenika u pravosudnim tijelima i kandidata za suce i zamjenike državnih odvjetnika (program Državne škole za pravosudne dužnosnike) te cjeloživotne programe za stalno stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika i savjetnika u pravosudnim tijelima, službenika iz područja pravosuđa, kao i drugih sudionika u postupcima pred pravosudnim tijelima. Stručnim usavršavanjem kroz koje nastoji povećati kompetencije zaposlenika u pravosuđu, ima presudan utjecaj na kvalitetu ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu.

Hrvatska odvjetnička komora je krovna organizacija svih odvjetnika i odvjetničkih vježbenika u Republici Hrvatskoj, koja predlaže provedbene mjere i doprinosi razvoju odvjetništva, organizira obrazovanje članova te surađuje s pravosudnim tijelima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Hrvatska javnobilježnička komora predstavlja čitavu javnobilježničku službu, koja obavljanjem prenesenih sudskih ovlaštenja u određenim postupcima neposredno rasterećuje rad sudova, dok se primarna uloga javnobilježničke službe sastoji u službenom sastavljanju i izdavanju javnih isprava o pravnim poslovima, izjavama i činjenicama na kojima se utemeljuju prava, službenom ovjeravanju privatnih isprava te obavljanju drugih poslova i postupaka određenih zakonom kojima se doprinosi pravnoj sigurnosti građana i pravnih osoba.

Ključnu ulogu u razvoju pravosudnog sustava, u zakonodavnom smislu ima **Hrvatski sabor**, a u strateškom smislu, **Vlada Republike Hrvatske** i **Ministarstvo pravosuđa i uprave**.

Ministarstvo pravosuđa i uprave vrši nadzor nad obavljanjem poslova uprave u tijelima sudbene vlasti, državnom odvjetništvu i kaznenim tijelima te obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: područje građanskog, kaznenog, prekršajnog i trgovačkog prava te upravnog sudovanja; ustrojstvo i rad te stručno osposobljavanje u tijelima koja izvršavaju kaznene i prekršajne sankcije, upravne i druge poslove u javnom bilježništvu i odvjetništvu; sudske i javnobilježničke pristojbe; međunarodnu pravnu pomoć i druge oblike pravne pomoći; izvršavanje kaznenih i prekršajnih sankcija, pomilovanja i uvjetne otpuste; upravne i stručne probacijske poslove pri odlučivanju o kaznenom progonu te izboru vrste i mjere kaznenopravnih sankcija, izvršavanje kaznenopravnih sankcija izrečenih punoljetnim počiniteljima kaznenih djela, a koje se izvršavaju na slobodi; poslove razvoja i koordinacije sustava podrške žrtvama i svjedocima te informatizaciju pravosuđa. Također, Ministarstvo pravosuđa i uprave obavlja upravne i stručne poslove u vezi sa suradnjom Vlade Republike Hrvatske s međunarodnim kaznenim sudovima, poslove zastupanja Republike Hrvatske pred Međunarodnim sudom¹⁴ i drugim međunarodnim sudovima, ako posebnom odlukom Vlade nije odlučeno drukčije, poslove u vezi sa zaštitom ljudskih prava i prava nacionalnih manjina

¹⁴ Glavno sudsko tijelo UN-a i jedno o pet glavnih tijela UN-a.

koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave te uspostavlja, promiče i obavlja suradnju nositelja provedbe mjera sprečavanja korupcije.

Etička načela unutar pravosudnog sustava

Kodeks sudačke etike¹⁵ i Etički kodeks državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika¹⁶ sadrže skup etičkih načela nužnih za obnašanje sudačke odnosno državnoodvjetničke dužnosti. Iako su etička načela razdvojena u dva zasebna dokumenta, ona su načelno vrlo slična za obje vrste pravosudnih dužnosti. Razlikuju se u manjem dijelu s obzirom na ulogu koju suci odnosno državni odvjetnici imaju u pravosudnom sustavu. Može se stoga reći da postoje opća etička načela u pravosudnom sustavu koja su usmjerena na očuvanje i promicanje osobnog i profesionalnog integriteta i odgovornosti pravosudnih dužnosnika te jačanje povjerenja javnosti u pravosudni sustav. Etička načela moraju biti temelj svih reformskih nastojanja u pravosudnom sustavu, pa tako i ovog Nacionalnog plana. Zajednička načela za obje pravosudne dužnosti su:

- **Ustavnost i zakonitost** - Pravosudni dužnosnici moraju postupati po Ustavu Republike Hrvatske, zakonu i na osnovi međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske te primjenjivati i druge propise koji su donijeti sukladno Ustavu Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima ili zakonima Republike Hrvatske.
- **Neovisnost i nepristranost** - Pravosudni dužnosnici moraju postupati neovisno u odnosu na društvo, društvene skupine i pojedince te postupati i odlučivati samo u skladu sa savjesnim tumačenjem i primjenom propisa. Pravosudnu dužnost moraju obnašati nepristrano i bez predrasuda i diskriminacije, ne dopuštajući bilo kakve neprimjerene vanjske utjecaje te izbjegavajući svaku mogućnost sukoba interesa. Pravosudni dužnosnici su dužni prilikom javnih ili medijskih nastupa biti objektivni i nepristrani.
- **Stručnost** - Od pravosudnih dužnosnika se traži visoka razina znanja u poznavanja prava i njegove primjene. Pravo i dužnost im je trajno se stručno usavršavati.
- **Jednakost i poštovanje** - U obnašanju pravosudne dužnosti suci i državnoodvjetnički dužnosnici dužni su ponašati se pristojno, obzirno, s poštovanjem i na jednaki način prema svim sudionicima postupka, kao i prema zaposlenicima u pravosudnom tijelu. Međusobni odnosi moraju se temeljiti na uzajamnom poštovanju, korektnosti, suradnji i kolegijalnosti. Pravosudni dužnosnici dužni su pomagati savjetnicima i vježbenicima u njihovom stručnom usavršavanju te u usvajanju etičkog ponašanja u skladu s kodeksom.
- **Dostojanstvo i poštenje** - Pravosudni dužnosnici dužni su razvijati standarde ponašanja koji pridonose očuvanju ugleda i dostojanstva suda i državnog odvjetništva. Čuvajući vlastitu čast i ugled moraju izbjegavati sve aktivnosti i postupanja koja mogu naštetiti njihovu dostojanstvu kao i dostojanstvu i ugledu pravosudne institucije u kojoj obnašaju dužnost. Pravosudni dužnosnici se ne smiju koristiti ugledom svog poziva i društvenim položajem kako bi ostvarili svoje privatne interese, interese članova svoje

¹⁵ „Narodne novine“, br. 131/06.

¹⁶ „Narodne novine“, br. 26/19.

obitelji ili bilo čije druge interese. Ne smiju prihvatiti dar, zajam ili uslugu za ono što bi u obnašanju svoje dužnosti učinili ili propustili učiniti ili bi time doveli u pitanje svoju nepristranost i objektivnost.

- **Odgovornost i marljivost** - Pravosudni dužnosnici moraju predmete kojima su zaduženi rješavati redosljedom primitka te u najkraćim mogućim rokovima. Dužni su uložiti sav trud i znanje u ostvarenje najboljih radnih rezultata. Vanjske aktivnosti ne smiju ometati njihovo redovito i uredno obnašanje dužnosti.

Svrha izrade Nacionalnog plana

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o pokretanju postupka izrade Nacionalnog plana razvoja pravosudnog sustava za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Ministarstvo pravosuđa i uprave zaduženo je izraditi prijedlog Nacionalnog plana koji obuhvaća područja normativnog, institucionalnog (organizacijskog) i financijskog okruženja za razvoj učinkovitog i djelotvornog pravosuđa kao važnog čimbenika društveno-gospodarskog razvoja Republike Hrvatske, ali i oblikovanja i provedbe politike EU-a i međunarodnih politika, u skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje u tekstu: Nacionalna razvojna strategija)¹⁷.

Sukladno metodologiji strateškog planiranja koja je propisana Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske¹⁸, Nacionalni plan sadrži srednjoročnu viziju razvoja pravosudnog sustava, posebne ciljeve koji su usklađeni sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije, srednjoročne prioritete unutar posebnih ciljeva prema kojima se oblikuju mjere za provedbu u razdoblju važenja Nacionalnog plana te pokazatelje ishoda za svaki posebni cilj, prema kojima će se mjeriti uspješnost provedbe Nacionalnog plana. Navedeni elementi čine **strateški okvir** Nacionalnog plana.

Nacionalni plan također opisuje institucionalni okvir provedbe, praćenja i vrednovanja. Akcijski planovi sadrže detaljnu razradu svih mjera koje se predlažu za ostvarenje posebnih ciljeva Nacionalnog plana. Za svaku mjeru utvrđeni su nositelji i rok provedbe, pokazatelji rezultata, te potrebna financijska sredstva i proračunske pozicije iz kojih se sredstva osiguravaju. Navedeni elementi čine **provedbeni okvir** Nacionalnog plana. Prvi Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana za razdoblje od 2022. do 2024. godine sastavni je dio ovog Nacionalnog plana (Prilog 3.).

Nacionalni plan donosi Vlada Republike Hrvatske.

¹⁷ „Narodne novine“, br. 13/21.

¹⁸ „Narodne novine“, br. 123/17.

1.1. Poveznica s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. i drugim relevantnim aktima strateškog planiranja

Nacionalna razvojna strategija krovni je akt strateškog planiranja za razvoj Republike Hrvatske u četvrtom desetljeću njezine državnosti. Nacionalna razvojna strategija predstavlja okvir za izradu svih strateških i provedbenih akata na nacionalnoj razini, čime se osigurava usklađenost javnih politika i sinergijski učinak predviđenih ciljeva i mjera.

Nacionalni plan doprinosi provedbi strateških ciljeva i ostvarivanju pokazatelja učinaka Nacionalne razvojne strategije. U Nacionalnoj razvojnoj strategiji, u okviru razvojnog smjera 1. „Održivo gospodarstvo i društvo“ te strateškog cilja 3. „Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom“, obuhvaćen je daljnji razvoj pravosudnog sustava, kao pretpostavke za poticanje gospodarskog razvoja i kvalitete života. Do 2030. godine, cilj vezan uz pravosudni sustav, prema Nacionalnoj razvojnoj strategiji je postizanje djelotvornog i učinkovitog pravosudnog sustava. Nacionalnom razvojnom strategijom su određena i prioritetna područja javnih politika u okviru razvojnog smjera 3. „Zelena i digitalna tranzicija te strateškog cilja 11. „Digitalna tranzicija društva i gospodarstva“ kojima se određuju prioriteti u području pravosuđa te kojima je obuhvaćena digitalizacija pravosudnog sustava i uvođenje digitalnih rješenja u interesu građana i hrvatskog gospodarstva, čime se daje doprinos u izgradnji digitalne budućnosti EU-a.

Pri izradi Nacionalnog plana uzeti su u obzir dugoročni prioriteti javnih politika preuzeti iz navedenih strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije koji se odnose na povećanje učinkovitosti rada sudaca, povećanje učinkovitosti kroz digitalizaciju, poboljšanje materijalnih uvjeta rada sudova i sudaca te kvalitetnija komunikacija s građanima. Posebna pažnja bit će posvećena postupcima pred trgovačkim sudovima i stečajnim postupcima, uklanjanju administrativnih prepreka koje uzrokuju dugotrajnost tih postupaka, čime će se doprinijeti većoj konkurentnosti gospodarstva. Nadalje, radit će se na unaprjeđenju upravljanja ljudskim potencijalima promicanjem stručnog usavršavanja sudaca te na transparentnosti i objektivnosti izbora i imenovanja sudaca. Vezano za digitalizaciju pravosuđa, naglasak je na smanjenju složenosti i povećanju učinkovitosti procesa koji se digitaliziraju i povećanju digitalnih kompetencija svih zaposlenih u pravosudnom sustavu.

Nadalje, nakon rješavanja mnogih pitanja gospodarske tranzicije, radi ublažavanja posljedica pandemije COVID-19 i razornih potresa koji su pogodili Središnju Hrvatsku tijekom 2020. godine, te prilagodbe Republike Hrvatske globalnim izazovima (poput četvrte industrijske revolucije, digitalne i zelene tranzicije, klimatskih promjena te geopolitičkih poremećaja) usvojen je i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (dalje u tekstu: Nacionalni plan oporavka i otpornosti). Provedba Nacionalnog plana oporavka i otpornosti podržana je Mehanizmom za oporavak i otpornost EU-a. Taj mehanizam okosnica je privremenog instrumenta za oporavak *NextGenerationEU*, te omogućuje državama članicama EU-a provođenje reformi i jačanje otpornosti povezane s posljedicama pandemije. Hrvatski Nacionalni plan oporavka i otpornosti vrijedan je preko 48 milijardi kuna, te predviđa značajne investicije u jačanje gospodarskog razvoja poticanjem privatnih i javnih ulaganja i kroz pomoć

u zelenoj i digitalnoj tranziciji. Nacionalnim planom oporavka i otpornosti predviđene su reforme javne uprave, poslovnog okruženja, obrazovanja, pravosudnog sustava i socijalne skrbi, te posebna inicijativa obnove zgrada nakon potresa. Nacionalni plan oporavka i otpornosti temelji se na zajedničkim europskim politikama, nacionalnim prioritetima, programima, preporukama i obvezama te kao takav čini jasan i koherentan okvir za ostvarenje reformi i ciljeva Vlade Republike Hrvatske u tekućem desetljeću. Usklađen je s ključnim strateškim i provedbenim dokumentima, poput Programa Vlade Republike Hrvatske 2020.–2024., Nacionalnog programa reformi 2020., posebnim preporukama Vijeća EU-a (CSR) u okviru Europskog semestra za 2019. i 2020. godinu, Akcijskim planom za sudjelovanje Republike Hrvatske u Europskom tečajnom mehanizmu (ERM II) i Nacionalnom razvojnom strategijom.

U okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, Republika Hrvatske se obvezala, među ostalim, na daljnju provedbu reforme pravosudnog sustava. Komponenta 2.5. „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ obuhvaća trinaest reformskih mjera i šest investicija usmjerenih na unaprjeđenje zakonodavnog i institucionalnog okvira kao doprinos vladavini prava. Ciljevi reforme i povezanih investicija su povećati učinkovitost pravosuđa, ubrzati sudske postupke i smanjiti broj neriješenih predmeta. U Nacionalnom planu preuzete su reformske i investicijske mjere uključene u Nacionalni plan oporavka i otpornosti, te se osobito vodilo računa da cjelokupni strateški okvir odgovara već preuzetim obvezama Republike Hrvatske u okviru Mehanizama za oporavak i otpornost.

Nadalje, Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine¹⁹ (dalje u tekstu: Strategija), unutar svojih ciljeva usmjerenih na prevenciju korupcije, jačanje institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije, jačanje transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti, unaprjeđenje sustava integriteta i podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije, obuhvaća mjere i aktivnosti koje se odnose na pravosudni sustav. Mjere Strategije u području pravosudnog sustava predstavljaju kontinuirane aktivnosti usmjerene na neprestano jačanje učinkovitosti, transparentnosti i nepristranosti uključenih institucija te nadopunjuju ciljeve i srednjoročne prioritete unutar ovog Nacionalnog plana. S ciljem otklanjanja potencijalnih korupcijskih rizika u odnosu na pravosudni sustav, Strategija ukazuje na potrebu poduzimanja daljnjih napora za redovitu i učinkovitu provjeru podnesenih imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika, dodatno unaprjeđivanje komunikacije pravosudnih tijela prema javnosti, uključujući izradu smjernica za komuniciranje pravosuđa s javnošću te provedbu s tim povezanih programa edukacije za pravosudne dužnosnike i službenike, daljnje unaprjeđivanje i kadrovsku popunjenost Državnoodvjetničkog vijeća i Državnog sudbenog vijeća, pogotovo u kontekstu izmjene okvira za kontrolu imovinskih kartica, kao i zakonodavno cjelovito uređenje profesije stečajnih upravitelja.

Također, ukazuje se na potrebu unaprjeđenja normativnog okvira za procesuiranje koruptivnih kaznenih djela u svrhu ubrzanja postupaka te provođenje digitalizacije postupaka pravosudne suradnje s državama članicama EU-a. Prvenstveno se to odnosi na odredbe Zakona o kaznenom

¹⁹ „Narodne novine“, br. 120/21.

postupku²⁰ te odredbe Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta²¹, koje bi doprinijele učinkovitosti postupaka, odnosno njihovom okončanju u razumnom roku, kao i jačanju kapaciteta USKOK-a s ciljem njegova efikasnijeg rada. Nadalje, Strategijom se ukazuje na potrebu jačanja transparentnosti odlučivanja o statusnim pitanjima i radu sudskih vještaka, procjenitelja i tumača. Naime, imenovanja sudskih vještaka, procjenitelja i tumača pokazala su se nedovoljno transparentnima, prvenstveno s obzirom da područja vještačenja odnosno procjene te stručne kvalifikacije za pojedina područja nisu normativno uređeni. U odnosu na javnu nabavu, tj. provedbu primjene Zakona o javnoj nabavi²², Strategija ukazuje na potrebu unaprjeđenja normativnog okvira vezanog za postupanje s obzirom na prekršaje u postupcima javne nabave. Strategija ističe jačanje sustava integriteta i upravljanja sukobom interesa te u okviru istog određuje, između ostalog, potrebu daljnjeg jačanja kapaciteta Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, potrebu prilagođavanja normativnog okvira uzimajući u obzir i procjene međunarodnih tijela, a što je već i u tijeku, te potrebu dodatnih ulaganja i nadogradnje postojećeg sustava, kako bi se razvila odgovarajuća informatička rješenja će omogućiti cjelovitu automatsku usporedbu podataka iz izvješća o imovinskom stanju i podataka kojima raspolažu nadležna državna tijela.

1.2. Postupak izrade i uključenost dionika u oblikovanje i provedbu Nacionalnog plana

Nacionalni plan izrađen je poštujući načela partnerstva i transparentnosti, koristeći različite mehanizme dijaloga i konzultacija sa zainteresiranim dionicima. Za izradu Nacionalnog plana Odlukom Vlade Republike Hrvatske zaduženo je Ministarstvo pravosuđa i uprave, koje je oformilo Stručnu radnu skupinu za izradu Nacionalnog plana. Stručna radna skupina sačinjena je od predstavnika institucionalnih dionika pravosudnog sustava, znanstveno-akademske zajednice, civilnog društva i drugih tijela javne vlasti koje se bave različitim područjima razvoja pravosudnog sustava:

- Hrvatski sabor, Odbor za pravosuđe
- Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- Ministarstvo pravosuđa i uprave
- Vrhovni sud Republike Hrvatske
- Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
- Državno sudbeno vijeće
- Državnoodvjetničko vijeće
- Pravosudna akademija
- Hrvatska odvjetnička komora
- Hrvatska javnobilježnička komora
- Udruga hrvatskih sudaca

²⁰ „Narodne novine“, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 126/19.

²¹ „Narodne novine“, br. 76/09, 116/10, 145/10, 57/11, 136/12, 148/13, 70/17.

²² „Narodne novine“, br. 120/16.

- Pučki pravobranitelj
- Pravni fakulteti sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku
- Udruga za kreativni socijalni rad
- ministarstva i druga tijela državne uprave.

Izrađena je Komunikacijska strategija i Komunikacijski akcijski plan kojim su identificirane ključne skupine dionika koje trebaju biti uključene u postupak savjetovanja i provedbe Nacionalnog plana, odabrane su metode za prikupljanje mišljenja javnosti, definirani ciljevi i načini savjetovanja te mehanizmi komunikacije koji će se koristiti tijekom razdoblja oblikovanja i provedbe Nacionalnog plana.

Stručna radna skupina započela je rad na dokumentu u svibnju 2021. godine, slijedeći propisanu metodologiju strateškog planiranja i upravljanja razvojem. U svrhu konzultacija s relevantnim dionicima u procesu izrade nacrt Nacionalnog plana, primjenjujući načelo partnerstva i zajedničkog oblikovanja akta strateškog planiranja u fazi nacrt dokumenta, tijekom svibnja i lipnja 2021. godine, koordinator procesa izrade Nacionalnog plana, Ministarstvo pravosuđa i uprave, osmislilo je i provelo dva online ispitivanja, vezano uz glavne izazove i prioritete u razvoju pravosudnog sustava, koristeći strukturirane e-upitnike putem interneta.

Zainteresirani dionici dali su svoje prijedloge i komentare na različite elemente strateškog okvira, uključujući i srednjoročnu viziju razvoja. Rasprava putem upitnika vođena je kroz postavljanje četiri ključne skupine pitanja:

- Koje izazove prepoznajete u odnosu na učinkovitost, kvalitetu i neovisnost pravosudnog sustava?
- Koje potencijalne mjere predlažete za rješavanje prepoznatih izazova u srednjoročnom razdoblju?
- Na koje srednjoročne prioritete bi se trebao usmjeriti Nacionalni plan?
- Pomoću kojih pokazatelja biste definirali i mjerili uspjeh u provedbi Nacionalnog plana?

Rezultati upitnika pomogli su usmjeriti rasprave Stručne radne skupine te fokusirati dijagnostiku i strateški okvir na pitanja koja je većina ispitanika označila važnim. Stručna radna skupina usvojila je prijedlog strateškog okvira za Nacionalni plan u srpnju 2021. godine, a u rujnu 2021. godine je krenula s izradom provedbenog okvira vodeći rasprave o potencijalnim mjerama unutar pet tematskih podskupina, sukladno predloženim posebnim ciljevima Nacionalnog plana. Postupak izrade Nacrta prijedloga Nacionalnog plana okončan je tijekom studenog 2021. godine, nakon što su svi članovi Stručne radne skupine imali prilike artikulirati svoje prijedloge i doprinose. Zatim je u prosincu 2021. godine o Nacrtu prijedloga Nacionalnog plana provedeno savjetovanje za zainteresiranom javnošću putem portala e-Savjetovanja u trajanju od 30 dana. Stručna radna skupina sastala se početkom 2022. godine, kako bi razmotrila prijedloge upućene tijekom e-Savjetovanja i dovršila prijedlog Nacionalnog plana i prvog Akcijskog plana provedbe za razdoblje od 2022. do 2024. godine.

2. Analiza stanja

U ovom poglavlju sažeto je prikazano stanje i glavni izazovi razvoja pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj. Prilikom izrade analize stanja uzeti su u obzir identificirani izazovi u području razvoja pravosudnog sustava u izvješćima i dokumentima međunarodne procjene iz Priloga 1.

Reforma hrvatskog pravosudnog sustava započeta je prije stupanja Republike Hrvatske u članstvo EU, s ciljem ispunjavanja kriterija iz pregovaračkih poglavlja 23. (Pravosuđe i temeljna prava) i 24. (Pravda, sloboda i sigurnost). Napredak reforme usmjeravan je strategijama reforme pravosuđa iz 2005., 2011.²³ i 2013.²⁴ godine, uz prateće akcijske planove (2006., 2010. i 2013.²⁵) te strateške planove ministarstva nadležnog za pravosuđe, kao i Strategijom suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine²⁶. U okviru spomenutih akata strateškog planiranja naglasak reformskih procesa bio je na jačanju učinkovitosti pravosuđa, uravnoteženju resursa pravosudnog sustava sa stvarnim potrebama, te iskorištavanju mogućnosti koje nude suvremene tehnologije, prije svega informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT).

2.1. Učinkovitost pravosudnog sustava

Kvaliteta, neovisnost i učinkovitost glavne su sastavnice učinkovitog pravosudnog sustava²⁷, te je u odnosu na planiranje budućih reformskih procesa i ulaganja potrebno najprije sagledati trenutno stanje učinkovitosti pravosudnog sustava.

Prema Izvješću Europske komisije o vladavini prava za 2021. godinu²⁸ u drugostupanjskim sudovima smanjio se broj neriješenih predmeta i skratilo trajanje postupka, dok je u prvostupanjskim sudovima zabilježeno povećanje broja neriješenih predmeta i produljenje trajanja postupka²⁹.

²³ Strategija reforme pravosuđa, za razdoblje od 2011. do 2015. godine („Narodne novine“, br. 154/10.)

²⁴ Strategija razvoja pravosuđa, za razdoblje od 2013. do 2018. godine („Narodne novine“, br. 144/12.)

²⁵ Akcijski plan za provedbu strateških smjernica Strategije razvoja pravosuđa 2013.-2014.: <https://mpu.gov.hr/vijesti/akcijski-plan-za-provedbu-strateskih-smjernica-strategije-razvoja-pravosudja-2013-2014/167>

²⁶ Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine („Narodne novine“, br. 26/15.)

²⁷ [Tematski informativni članak o europskom semestru, Učinkoviti pravosudni sustavi](#)

²⁸ Europska komisija, Izvješće o vladavini prava za 2021., Poglavlje za Hrvatsku, SWD (2021) 713 final, 20. srpnja 2021.: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_rolr_country_chapter_croatia_hr_0.pdf, str. 2. – 3., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2021., slika 48.

²⁹ Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021., str. 8., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2021., slike 6-19.

Priljev predmeta u 2020. godini iznosio je 1.178.265, dok je ukupno u radu bilo 1.659.613 predmeta³⁰. Broj riješenih predmeta na kraju 2020. godine iznosio je 1.196.780³¹. Broj neriješenih predmeta u trgovačkim sudovima, na prvostupanjskim sudovima 2020. smanjen je za 13% (u odnosu na 2019.), ali se broj parničnih građanskih predmeta povećao za 15%, upravnih predmeta za 12%, a kaznenih predmeta za 9%^{32,33}. U županijskim sudovima broj neriješenih drugostupanjskih parničnih predmeta smanjen je za 22%, a broj neriješenih kaznenih predmeta za 9%, dok je u Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske i Vrhovnom sudu Republike Hrvatske smanjen³⁴. Tijekom 2020. godine Visoki trgovački sud Republike Hrvatske zaprimio je ukupno 5.587 predmeta, riješio 8.766 predmeta te je na kraju 2020. godine ostalo 4.459 neriješenih predmeta, što predstavlja smanjenje od 42% u odnosu na 2019. godinu te najmanji broj neriješenih predmeta u proteklom petogodišnjem razdoblju³⁵.

Vrhovni sud Republike Hrvatske je tijekom 2020. godine zaprimio ukupno 8.265 predmeta, riješio 9.509 predmeta te je na kraju 2020. godine ostalo 12.723 neriješena predmeta, što predstavlja smanjenje od 9% u odnosu na 2019. godinu, a valja istaknuti i kako je to najmanji broj neriješenih predmeta od 2015. godine³⁶.

U odnosu na prosječno trajanje postupka pred prvostupanjskim sudovima u 2020. godini, parnični trgovački postupci u prosjeku su trajali 1.000 dana (735 u 2019. godini), a kazneni postupci pred općinskim sudovima 705 dana (691 u 2019. godini), dok je trajanje parničnog građanskog postupka skraćeno na 826 dana (854 u 2019. godini). Prosječna duljina sudskih postupka pred županijskim sudovima iznosila je 233 dana u parničnim građanskim predmetima u drugom stupnju (258 u 2019. godini) te 804 dana u kaznenim predmetima (930 u 2019. godini)³⁷.

³⁰ Potrebno je napomenuti da se od ukupnog broja primljenih predmeta, njih 18.463 (2% ukupnog priljeva) odnosi na predmete zaprimljene nakon stupanja na snagu odredaba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju potrošača („Narodne novine“, br. 67/18.) početkom 2019. godine. Priljev ovih predmeta u velikom broju na sudove započeo je u veljači 2019. godine, nakon što je Financijska agencija pozvala 150.995 potrošača na očitovanje o suglasnosti za provedbom jednostavnog postupka stečaja nad njihovom imovinom. Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2020. godinu, str. 38.

³¹ Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2020. godinu, str. 38.

³² Na učinkovitost sudova u rješavanju predmeta u 2020. godini svakako je od utjecaja bila i pandemija bolesti COVID-19. „U uvjetima pandemije sudovi su se suočili s raznim problemima koji su se reflektirali na njihov rad i rezultate rada, a pogotovo se to odnosi na prvostupanjske sudove, dakle sudove pred kojima se vode rasprave. To je i vidljivo iz statističkih podataka gdje u 2020. upravo prvostupanjski sudovi (općinski, prekršajni, trgovački) pokazuju nešto, ali neznatno slabije rezultate, nego u prethodnoj godini, upravo stoga što im je redovan rad bio ograničen jer se nisu mogle održavati sudske rasprave a ti sudovi ne mogu niti smiju donositi odluke, dakle dovršavati sudske predmete bez održavanja rasprava u najvećoj vrsti predmeta.“ Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2020. godinu, str. 16.

³³ Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021., str. 8.

³⁴ Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021., str. 6.

³⁵ [Statistički pregled za 2020. Ministarstvo pravosuđa i uprave, Tablica 44, str.47](#)

³⁶ [Statistički pregled za 2020. Ministarstvo pravosuđa i uprave, Tablica 54, str.55](#)

³⁷ Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021., str. 8.

Prikaz 2. Prosječno trajanje riješenih predmeta u razdoblju od 2018. do 2020. godine, u danima

	2017.	2018.	2019.	2020.
Općinski sudovi				
Građanski-parnični predmeti	891	856	854	826
Kazneni I. stupanj	642	656	691	705
Trgovački sudovi				
Parnični predmeti	731	676	735	1000
Županijski sudovi				
Građanski II. stupanj	301	281	258	233
Kazneni I. stupanj	969	786	930	804

U odnosu na starosnu strukturu neriješenih predmeta na sudovima, ističe se sve manje predmeta u kojima postupak traje od tri do sedam godina, čiji je udio u ukupnom broju neriješenih predmeta u 2020. godini iznosio 16% (22% u 2018. godini). Također, smanjuju se i predmeti stariji od sedam godina, koji su činili 7% ukupnog broja neriješenih predmeta u 2020. godini (za razliku od 2018. godine kada su činili 9% ukupnog broja neriješenih predmeta)³⁸.

Prikaz 3. Starosna struktura neriješenih predmeta na kraju razdoblja

Neriješeni predmeti na kraju godine	Svi sudovi					
	2018.		2019.		2020.	
	Broj neriješenih predmeta	udio u ukupnom broju neriješenih predmeta na kraju godine	Broj neriješenih predmeta	udio u ukupnom broju neriješenih predmeta na kraju godine	Broj neriješenih predmeta	udio u ukupnom broju neriješenih predmeta na kraju godine
Predmeti stari od 3 do 7 godina	61.319	22%	55.504	16%	51.433	16%
Predmeti stariji od 7 godina	24.713	9%	22.496	7%	21.556	7%

U odnosu na zemljišnoknjižne postupke, prosječno vrijeme rješavanja predmeta je na kraju 2020. godine bilo 19 dana u odnosu na kraj 2019. godine kad je prosječno vrijeme rješavanja bilo 28 dana. Broj neriješenih zemljišnoknjižnih predmeta na kraju 2019. godine bio je 55.990, a na kraju 2020. godine 37.766, što je smanjenje za 32,55%.

Od 2017. godine intenzivno se radilo na rješavanju predmeta koji se u sudovima vode preko deset godina. Praćenjem rješavanja tih predmeta (dostavom mjesečnih izvješća Ministarstvu pravosuđa i uprave od strane sudova) nastojalo se osigurati brže rješavanje predmeta starijih od 10 godina koji se vode pred općinskim, županijskim i trgovačkim sudovima te Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, tako da je od 2016. do kraja 2018. godine smanjen broj tih predmeta za 24%, odnosno sa 15.373 predmeta na 9.131 predmet.

³⁸ Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2020. godinu, str. 52.

Ministarstvo pravosuđa i uprave početkom 2021. godine, u suradnji s predsjednicima sudova, započelo je s izradom akcijskih planova za poboljšanje učinkovitosti rada sudova, nakon čega će se za svaku narednu godinu izraditi novi akcijski plan uzimajući u obzir postignute rezultate u prethodnom razdoblju. Za svako pravosudno područje (županijski sud i općinske sudove na njegovom području), kao i specijalizirane sudove (trgovačke, upravne, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske), izrađen je poseban plan usmjeren na tri cilja:

- povećanje broja riješenih predmeta sukladno pokazateljima učinkovitosti u svakoj vrsti predmeta
- intenzivnije rješavanje predmeta koji se u sudovima vode preko sedam godina
- posebno praćenje i rješavanje kaznenih predmeta u kojima u narednom razdoblju od tri godine prijete zastara.

Akcijski plan izrađen je i za poboljšanje učinkovitosti rada zemljišnoknjižnih odjela općinskih sudova Republike Hrvatske, a obuhvaća pregled postupanja sudova sa redovnim zemljišnoknjižnim predmetima te je usmjeren na smanjenje broja neriješenih predmeta te broja dana potrebnog za rješavanje predmeta.

Praćenje akcijskih planova provodi se na mjesečnoj razini, a u suradnji s predsjednicima sudova utvrđuju se subjektivni i objektivni razlozi za eventualno neispunjenje ciljeva utvrđenih akcijskim planovima. Nastavno na izradu akcijskih planova održani su sastanci sa svim predsjednicima županijskih sudova te predsjednicima općinskih sudova u sjedištu županijskih sudova, kojom prilikom su detaljno prezentirani akcijski planovi poboljšanja učinkovitosti rada sudova te dogovoreni daljnji koraci i eventualne potrebne korekcije utvrđenih ciljeva za svaku pojedinu vrstu predmeta, a pogotovo parnične i kaznene.

Nadalje, kontinuirano se osnažuju neovisnost i kapaciteti Državnog sudbenog vijeća, i Državnoodvjetničkog vijeća.

S ciljem uravnoteženja radne opterećenosti rješavatelja na sudovima, boljeg korištenja raspoloživih ljudskih potencijala i osiguranja lakšeg pristupa pravosuđu, provedeno je nekoliko reorganizacija mreže pravosudnih tijela (2009., 2010., 2011., 2015. i 2019. godine).

Percepcija neovisnosti sudova i sudaca u javnosti i među trgovačkim društvima još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini. Glavni razlozi zbog kojih ispitanici u Republici Hrvatskoj smatraju da sudovima i sucima nedostaje neovisnosti su uplitanje ili pritisak politike i političara u rad sudaca, utjecaj gospodarskih ili drugih posebnih interesa te status i položaj sudaca. Međutim, u odnosu na normativno uređenje neovisnosti sudbene vlasti, Republika Hrvatska usklađena je s najboljim praksama država članica EU-a. Primjerice, Državno sudbeno vijeće kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo imenuje suce bez utjecaja izvršne vlasti i Hrvatskoga sabora. U slučaju imenovanja sudaca Vrhovnoga suda Republike Hrvatske, kandidati se sami prijavljuju na natječaj, a imenovanje vrši neovisno tijelo (DSV). Suce Vrhovnog suda Republike Hrvatske može se imenovati osoba koja nije sudac, sukladno odredbama Zakona o Državnom

sudbenom vijeću. U listopadu 2021. godine imenovan je novi predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, podržan velikom većinom glasova zastupnika Hrvatskoga sabora.

U cilju osiguranja neovisnosti pravosuđa uspostavljen je sustav odgovornosti pravosudnih dužnosnika, prvenstveno kroz sustav stegovne odgovornosti dužnosnika i etička pravila koja se učinkovito primjenjuju u praksi.

Sudac odgovara za počinjena stegovna djela koja su utvrđena Zakonom o Državnom sudbenom vijeću, kojim je detaljno uređena provedba stegovnih postupaka. Izmjenama Zakona o Državnom sudbenom vijeću iz 2018. godine dodatno je precizirano stegovno djelo neurednog obnašanja dužnosti te je radi osiguranja primjene Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119.4.5.2016., dalje u tekstu Opća uredba o zaštiti osobnih podataka) uvedeno novo stegovno djelo povrede propisa o zaštiti osobnih podataka.

Zamjenik državnog odvjetnika odgovara za počinjena stegovna djela koja su utvrđena Zakonom o Državnoodvjetničkom vijeću. Novim Zakonom o Državnoodvjetničkom vijeću iz 2018. godine odredbe o stegovnoj odgovornosti zamjenika državnih odvjetnika dodatno su razrađene i precizirane te je radi osiguranja primjene Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka uvedeno novo stegovno djelo povrede propisa o zaštiti osobnih podataka.

Za razliku od stegovnih postupaka koji se provode zbog neučinkovitog i neurednog obnašanja pravosudnih dužnosti, etičkim kodeksom se utvrđuju etička načela i pravila ponašanja sudaca i državnih odvjetnika. Definicija i postupak donošenja Kodeksa sudačke etike³⁹ (dalje u tekstu: Kodeks) propisani su Zakonom o sudovima. Pri obnašanju dužnosti i u svoje slobodno vrijeme suci su dužni poštovati Zakon o sudovima i Kodeks. Kodeks donosi Etičko povjerenstvo koje čine predsjednici svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj. U cilju daljnjeg jačanja profesionalizma i odgovornosti sudaca, izmjenama Zakona o sudovima iz 2018. godine Povjerenstvu je dana nova preventivna ovlast da daje smjernice za tumačenje Kodeksa te mišljenja i preporuke o usklađenosti ponašanja sudaca s Kodeksom, a zbog povećanja transparentnosti ovih postupaka, pravomoćne odluke kojima se odlučuje o povredi Kodeksa te smjernice, mišljenja i preporuke Povjerenstva objavljuju se na mrežnoj stranici Vrhovnog suda Republike Hrvatske, sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka⁴⁰. Definicija i postupak donošenja Etičkog kodeksa državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika propisani su Zakonom o državnom odvjetništvu, a njime se utvrđuju načela i pravila ponašanja državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika koja jamče očuvanje i promicanje njihova osobnog i profesionalnog integriteta kao dužnosnika u samostalnom i neovisnom državnom odvjetništvu⁴¹. Kodeks donosi prošireni Kolegij Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

³⁹ „Narodne novine“, br. 113/06.

⁴⁰ <http://www.vsrh.hr/EasyWeb.asp?pcpid=3192>

⁴¹ „Narodne novine“, br. 26/19.

Posebno značajnu ulogu ima Etičko povjerenstvo, kao neovisno tijelo u državnom odvjetništvu, koje na zahtjev državnog odvjetnika ili zamjenika državnog odvjetnika daje mišljenje o sukladnosti određenog ponašanja s Kodeksom, daje mišljenja i preporuke povodom iznesenih pritužbi ili na vlastitu inicijativu te općenito donosi smjernice za tumačenje temeljnih etičkih i deontoloških načela iz Kodeksa.

2.2. Digitalizacija i pristup pravosuđu

Uporaba alata za vođenje predmeta i elektroničku komunikaciju u sudovima te između sudova i drugih sudionika postupaka postupno se povećava⁴². Razvoj sustava eSpis u velikoj je mjeri reformirao i poslovne procese u sudovima. eSpis je integrirani informacijski sustav za evidentiranje i praćenje podataka o sudskim predmetima, odnosno unificirani informacijski sustav za sve tipove postupaka i sudova koji se administrira sa središnje lokacije. Sustav eSpis sadrži sve vrste upisnika na općinskim, županijskim, upravnim te trgovačkim sudovima, Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske, Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske i Visokom upravnom sudu⁴³. Sustav eSpis koristi se na svim sudovima u Republici Hrvatskoj.

Dostupne e-usluge u okviru sustava eSpis su: e-Komunikacija, e-Oglasna ploča sudova, e-Predmet, e-Ovrhe, izdavanje uvjerenja da se ne vodi kazneni postupak, registar nesolventnosti i provjera vjerodostojnosti elektroničkih sudskih dokumenata.

Sustav eSpis povezan je i interoperabilan s drugim informacijskim sustavima i to:

- sustavom Sudskog registra
- Zajedničkim informacijskim sustavom zemljišnih knjiga i katastra (ZIS)
- sustavom Evidencije o osobnim identifikacijskim brojevima
- sustavom Jedinog registra osoba i drugim sustavima Ministarstva unutarnjih poslova
- Kaznenom evidencijom
- Prekršajnom evidencijom
- Jedinim informacijskim sustavom za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima (CTS)
- sustavom Državnog zavoda za statistiku
- sustavom SupraNova za objavu sudskih odluka
- sustavom Središnjeg državnog portala za pružanje e-usluga građanima (e-Građani)
- sustavima Financijske agencije (Fina)
- sustavom e-Pošta Hrvatske pošte.

⁴² Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021., str. 6., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2021., slike 40.-47.

⁴³ "Narodne novine", br. 170/21.

Jedna od najvažnijih aktivnosti bila je uvođenje programskog modula e-Komunikacije na sudovima. e-Komunikacija omogućava odvjetnicima, državnim odvjetništvima, stečajnim upraviteljima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima te fizičkim i pravnim osobama slanje podnesaka i priloga sudu, zaprimanje sudskih pismena, udaljeni uvid u sudski predmet te zaprimanje upozorenja da je nad nekom od stranaka, u predmetima u kojima su punomoćnici, otvoren stečajni postupak. e-Komunikacija je u primjeni u svim trgovačkim, općinskim, upravnim i županijskim sudovima, u Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske i Vrhovnom sudu Republike Hrvatske (samo za građanske predmete). Cilj uspostavljanja e-Komunikacije je administrativno rasterećenje sudova, ubrzanje sudskih postupaka i učinkovitija naplata sudskih pristojbi.

Uporaba e-Komunikacije se povećala 2020. godine nakon što je zakonom propisana obveza elektroničke komunikacije za pravne osobe (građani se i dalje mogu odlučiti za komunikaciju u papirnatom obliku). Međutim, i dalje ima prostora za poboljšanje, osobito u kaznenim predmetima, prekršajnim i zemljišnoknjižnim predmetima (primjerice, zemljišne knjige imaju zaseban zajednički informacijski sustav s katastrom (ZIS) kroz koji se može elektronički slati podneske, a koji treba nadograditi kako bi se omogućile dodatne funkcionalnosti na razini e-Komunikacije za zemljišnoknjižne predmete).

Nadalje, uspostavljen je aplikativni sustav e-Ovrhe za podnošenje prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave općinskim sudovima. Prijedlog se podnosi na propisanom, standardiziranom elektroničkom obrascu u strojno čitljivom obliku. Omogućeno je praćenje statusa predmeta, pribavljanje potvrda o pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o ovrsi te slanje rješenja o ovrsi na provedbu Financijskoj agenciji (primjenom e-Komunikacije).

Potrebno je naglasiti potrebu daljnjeg jačanja i usavršavanja sustava eSpisa, a posebno po pitanju stabilnosti i raspoloživosti sustava s obzirom na opterećenje i povremene poteškoće u dostupnosti.

Zakonom o državnom odvjetništvu⁴⁴ i Poslovníkom državnog odvjetništva⁴⁵ nastupile su brojne novine u radu državnih odvjetništava, koja su zajedno s USKOK-om tijekom 2020. godine napustila vođenje pisanih upisnika i ručno vođenih evidencija te prešla na korištenje jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima, CTS-a. U svrhu praćenja učinkovitosti i kvalitete rada uvedene su nove vrste predmeta, elektronički upisnici te je propisan način rada i korištenje CTS-a⁴⁶. CTS u potpunosti prati sve poslovne procese državnih odvjetništava (predmete državnoodvjetničke uprave, državnoodvjetničke predmete, predmete pred sudom, javnopravnim i drugim tijelima). Sustav koriste sva općinska i županijska državna odvjetništva, USKOK te DORH. Osim toga, CTS osigurava automatsku dodjelu predmeta u rad, vođenje elektroničkih upisnika, rad u predmetu

⁴⁴ „Narodne novine“, br. 67/18 i 21/22.

⁴⁵ „Narodne novine“, br. 128/19.

⁴⁶ Izvješće Glavnog državnog odvjetnika o radu državnih odvjetništava u 2020. godini, str. 230.

odnosno evidentiranje i praćenje rada, a povezan je s 15-ak vanjskih sustava s ciljem razmjene i/ili dohvaćanja podataka⁴⁷.

ZIS-om je stvoren jedinstveni informacijski sustav koji objedinjuje grafičke i alfanumeričke podatke vezane za nekretnine. Uspostavljena je jedinstvena baza podataka za vođenje i održavanje podataka katastra i zemljišnih knjiga (BZP). Osim što je vrijeme potrebno za pristup podacima i uknjižbu vlasništva znatno skraćeno, građani na jednom mjestu mogu vidjeti vlasničku strukturu nekretnine i njezin smještaj u prostoru te brojne druge funkcionalnosti. ZIS je uveden u sve zemljišnoknjižne i katastarske odjele. Dio ZIS-a je i „One-Stop-Shop“ (OSS) – jedinstveno mjesto za pristup podacima zemljišnih knjiga i katastra. Putem OSS-a omogućeno je izdavanje izvadaka iz zemljišnih knjiga, a ovlaštenim korisnicima (javnim bilježnicima, odvjetnicima i državnim odvjetnicima) omogućeno je podnošenje prijedloga za upis nekretnine elektroničkim putem. Uveden je elektronički potpis u sve zemljišnoknjižne odjele, a povezane su i aplikacije ZIS i eSpis, čime je omogućeno da se sva rješenja suda koja dolaze u zemljišnoknjižne odjele na provedbu po službenoj dužnosti, dostavljaju izravno putem aplikacije. Omogućena je elektronička komunikacija zemljišnoknjižnih odjela s drugim sudskim odjelima i sudovima te dostava digitalnog elaborata na provedbu elektroničkim putem.

Sustav Digitalne arhive razvijen je i pušten u produkciju 2015. godine, povezan je sa ZIS-om, te se započelo s digitalizacijom ručno vođenih zemljišnih knjiga. Do kraja 2022. godine bit će digitalizirane sve preostale zemljišne knjige, knjige položenih ugovora te pomoćne knjige i popisi katastarskih čestica. Zemljišne knjige koje se skeniraju bit će dostupne i elektronički, što će građanima omogućiti uvid u povijest promjena prije digitalizacije zemljišnih knjiga.

Osiguravanjem dostupnosti sudskih odluka na internetu povećava se transparentnost pravosuđa, pomaže građanima i poslovnim subjektima u razumijevanju njihovih prava te pridonosi ujednačavanju sudske prakse.⁴⁸ U Republici Hrvatskoj objavljivanje prvostupanjskih i drugostupanjskih sudskih odluka i dalje je vrlo ograničeno.⁴⁹ Objava odabranih sudskih odluka na javnom portalu sudske prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske omogućena je kroz poseban informacijski sustav Vrhovnog suda Republike Hrvatske, SupraNova⁵⁰. Drugi sudovi na istom javnom portalu objavljuju samo najznačajnije sudske odluke, a uz posebno važne i zanimljive odluke objavljuju se i pravna shvaćanja.⁵¹ Raspoloživa baza podataka je ograničenog opsega i relativno se sporo dopunjuje sudskim odlukama

⁴⁷ eSpis, sudski registar, evidencije o osobnim identifikacijskim brojevima, jedinstveni registar osoba, e-Oglasna ploča sudova, kaznena i prekršajna evidencija, evidencije Ministarstva financija i Porezne uprave, Registar računa Financijske agencije i dr.

⁴⁸ Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2020, slika 28.

⁴⁹ Izvješće Europske komisije o vladavini prava za 2021., str. 7.

⁵⁰ SupraNova - informacijski sustav SupraNova omogućuje dostupnost svih sudskih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 1990. do danas, osim odluka o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku koje se od 2012. zbog velikog broja istovjetnih (tipskih) odluka objavljuju samo ako je u njima zauzeto značajno pravno stajalište

⁵¹ Sudska praksa nije formalni izvor prava, ali snagom argumenata i autoritetom sudova koji izražavaju svoja pravna shvaćanja pri tumačenju pravnih normi, postaje prihvaćena od strane sudova i time neformalni izvor prava koji se primjenjuje u praksi., [Primjena pravnih načela u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rijeka, listopad 2014. dr. sc. Jadranko Jug, str. 3](#)

(trenutno je dostupno nešto manje od 223.000 odluka). Između ostalog, razlog sporom dopunjavanju je nepostojanje automatizirane anonimizacije, koju sada provode ručno sudski službenici.

Međutim, moguće je preuzeti sve odluke iz stečajnih postupaka s e-Oglasne ploče, u strojno čitljivom obliku. Također, moguće je i odluke iz parničnih postupaka koje se objavljuju na e-Oglasnoj ploči preuzeti u strojno čitljivom obliku.

Trenutno se alati umjetne inteligencije koriste ograničeno, primjerice u sustavu pretvaranja govora u tekst koji se upotrebljava u sudovima i državnim odvjetništvima, no potrebno je iskoristiti prednosti umjetne inteligencije i u drugim informatičkim sustavima u pravosuđu s obzirom na trendove u drugim državama članicama EU-a.

Siguran rad na daljinu u sudovima osiguran je kroz aplikaciju „Portal za suce“ u koju se suci prijavljuju putem sustava NIAS-a (Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav). Ta aplikacija sadrži dio funkcionalnosti koje postoje u eSpisu. Također, ako suci imaju službeni laptop i VPN mogu raditi sigurno na daljinu ili korištenjem privatnog računala i spajanjem na platformu za siguran udaljeni pristup koja korisnika spaja na uredsko računalo.

U Izvješću o vladavini prava za Hrvatsku za 2021. godinu⁵², istaknuta je potreba za daljnjim napretkom u pogledu upotrebe IKT alata, osobito u kaznenim predmetima, kao i potreba za nadogradnjom sustava eSpis⁵³ u svrhu omogućavanja javne objave anonimiziranih presuda na javno dostupnom portalu koji će se moći pretraživati.

S ciljem daljnjeg jačanja povjerenja javnosti u pravosudni sustav u skladu s Izvješćem IV. kruga evaluacije GRECO-a unaprjeđen je sustav podnošenja i obrade imovinskih kartica sudaca i državnih odvjetnika izradom mrežne aplikacije preko koje su iste i javno dostupne. S tim u svezi, Državnom sudbenom vijeću i Državnoodvjetničkom vijeću omogućen je potreban uvid u zemljišne knjige koji omogućava pretragu po imenu, prezimenu i OIB-u, sve s ciljem uspostave učinkovitog mehanizma provjere imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika. Međutim, ističe se potreba dodatnog ulaganja i nadogradnje postojećeg sustava, kako bi se razvila odgovarajuća informatička rješenja koja bi omogućila cjelovitu automatsku usporedbu podataka iz izvješća o imovinskom stanju i podataka kojima raspolažu nadležna državna tijela.

2.3. Stanje pravosudne infrastrukture

⁵² https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_rorl_country_chapter_croatia_hr_0.pdf

⁵³ Sustav eSpis od 2007., kada je prvi sud započeo s korištenjem ovog sustava, postupno je implementiran u sudovima, te je danas, potpuno funkcionalan i kroz vrijeme nadograđivan, u upotrebi na svim vrstama i razinama sudova osim upravnim sudovima.

Ulaganje u infrastrukturu pravosudnih tijela važno je za postizanje veće učinkovitosti pravosudnog sustava, ali i njegovu dostupnost⁵⁴. Postojeća pravosudna infrastruktura u velikom dijelu je i dalje sub-optimalna i neprikladna, što negativno utječe na učinkovitost hrvatskih sudova i percepciju pravosuđa od strane građana i poslovnih subjekata⁵⁵. Također, postojeća pravosudna infrastruktura ne udovoljava novonastalim potrebama funkcioniranja pravosuđa u uvjetima pandemije (poštivanje epidemioloških mjera za stranke i javnost, postojanje infrastrukturnih preuvjeta za korištenje modernih tehnologija, prikladne radne prostorije za pravosudne dužnosnike i službenike u pravosudnim i kaznenim tijelima, itd.). Modernizaciju infrastrukture pravosudnih i kaznenih tijela potrebno je provesti i s aspekta usklađivanja sa standardima EU o energetske učinkovitosti i smanjenju ugljičnog otiska.

Značajan dio postojećeg fonda zgrada pravosudnih i kaznenih tijela ne ispunjava temeljne zahtjeve koji se postavljaju za građevine javne namjene na razini suvremenih propisa, osobito u pogledu pristupačnosti osobama smanjene pokretljivosti i energetske učinkovitosti. Energetska učinkovitost pokazatelj je stupnja tehnološkog razvoja, a energetska osviještenost utječe na gospodarski razvoj, očuvanje okoliša i socijalni razvoj cjelokupnog društva te je u korelaciji sa širim reformskim aktivnostima koje se odnose na učinkovitost pravosuđa.

U odnosu na stanje pravosudne infrastrukture, svakako treba spomenuti razorne potrese koji su pogodili Središnju Hrvatsku tijekom 2020. godine, a koji su prouzročili velike materijalne štete kako zgrada sudova⁵⁶, tako i zgrada državnih odvjetništava⁵⁷. Oštećenje pravosudne infrastrukture dodatno je otežalo funkcioniranje pravosudnog sustava.

2.4. Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu

Pravosudna akademija zadužena je za organiziranje i provođenje kontinuiranog stručnog usavršavanja pravosudnih dužnosnika, organiziranje i provođenje početnog usavršavanja kandidata za pravosudne dužnosnike, organiziranje i provođenje stručnog usavršavanja vježbenika i savjetnika u pravosudnim tijelima te drugih službenika iz područja pravosuđa, te organiziranje i provođenje stručnog usavršavanja drugih sudionika u postupcima pred pravosudnim tijelima (stalnih sudskih vještaka, stalnih sudskih procjenitelja, stalnih sudskih tumača, stečajnih upravitelja, povjerenika u postupcima stečaja potrošača, kandidata za polaganje stručnih ispita i dr.).

⁵⁴ Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2021.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52020DC0306&from=EN>

⁵⁵ Analitička podloga za Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030.: Pravosudni sektor, srpanj 2019., str. 40.

⁵⁶ Općinski kazneni sud u Zagrebu, Općinski sud u Sesvetama, Vrhovni sud Republike Hrvatske, Trgovački sud u Zagrebu, Županijski sud u Zagrebu, Županijski sud u Sisku, Općinski sud u Sisku (Lj. Posavskog), Općinski sud u Sisku – Stalna služba u Petrinji, Stalna služba u Glini i Stalna služba u Hrvatskoj Kostajnici. Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2020. godinu, str. 114.

⁵⁷ Zgrada DORH-a u Gajevoj ulici 30. Izvješće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2020. godini, str. 227.

Krajem 2020. godine ponovno je, nakon zatvaranja uslijed pandemije bolesti COVID-19, pokrenuta Državna škola za pravosudne dužnosnike sa 191 polaznikom, u kojoj se teorijski dio programa sastoji od 126 sati odnosno traje 21 dan. S obzirom na velik broj polaznika, stručno usavršavanje nastavilo se i u 2021. godini. Međutim, u odnosu na 2019. godinu zabilježen je pad polaznika stručnog usavršavanja u Pravosudnoj akademiji. U 2019. godini Pravosudna akademija je imala 462 aktivnosti i ukupno 9.088 polaznika, a u 2020. godini, zbog djelomičnog zatvaranja uslijed pandemije i zbog poštovanja epidemioloških mjera, broj aktivnosti smanjen je na 325, a broj polaznika na 5.761. Od ukupnog broja aktivnosti 58 su ih organizirali međunarodni partneri Pravosudne akademije, a na njima je sudjelovalo 212 polaznika. U 2020. godini najveći udio polaznika stručnog usavršavanja činili su vježbenici u pravosudnim tijelima. Nakon toga 19% polaznika činili su suci, a 15% kandidati za suce i zamjenike državnih odvjetnika kroz program Državne škole za pravosudne dužnosnike. Jedini porast broja polaznika ostvaren je kod stečajnih upravitelja, kod kojih je broj polaznika u 2020. u odnosu na 2019. godinu porastao za 21%. S prelaskom na stručno usavršavanje putem mreže u pandemijskim uvjetima otvorilo se pitanje informatičke opremljenosti sudova i državnih odvjetništava, osobito u dijelu opreme koja je potrebna za mrežno praćenje radionica (kamera, mikrofoni i zvučnici kako bi stručno usavršavanje moglo biti interaktivno)⁵⁸.

Različiti oblici trajne izobrazbe o vještinama sudaca (vođenje rasprava, sastavljanje odluka ili govorništvo), upravljanje sudovima i sudska etika te udio sudaca koji su uključeni u takvu izobrazbu, i dalje je nizak⁵⁹.

S tog aspekta, s ciljem povećanja kvalitete rada u pravosudnom sustavu, ključna su financijska ulaganja u ljudske potencijale odnosno jačanje kompetencija kroz trajnu izobrazbu, kako bi pravosudni dužnosnici i službenici mogli pratiti tehnološki razvoj pravosudnog sustava te stjecati specijalizirana znanja koja doprinose donošenju kvalitetnijih sudskih odluka⁶⁰.

Pravosudno osposobljavanje važno je za doprinos kvaliteti sudskih odluka i pravosudnih usluga pruženih građanima i poslovnim subjektima. U tom smislu, potrebno je pojačati aktivnosti trajnog osposobljavanja pravosudnih dužnosnika i službenika zaposlenim u pravosudnim tijelima, osobito u dijelu vezanom za upravljanje sudovima, digitalne vještine⁶¹ i komunikaciju pravosuđa s javnošću i medijima.

Zakonom o sudovima uvedena je specijalizacija sudova i sudaca za postupanje u specifičnim vrstama predmeta, kao što su predmeti iz nadležnosti USKOK-a, predmeti kaznenih djela maloljetnih počinitelja i predmeta kaznenopravne zaštite djece. Tijekom 2015. i 2019. godine uvedena je specijalizacija županijskih sudova za postupanje u radnim sporovima, zemljišnoknjižnim predmetima, obiteljskim predmetima i predmetima jednostavnog stečaja potrošača.

⁵⁸ Preuzeto iz Godišnjeg izvješća o radu Pravosudne akademije u 2020.

⁵⁹ Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020., slika 38.

⁶⁰ Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020., slika 35. i 36.

⁶¹ Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2021., slika 35.

S obzirom na reformske zahvate koji se planiraju u svezi s osnivanjem specijaliziranih obiteljskih odjela i reformom stečajnog zakonodavstva, organizirat će se posebni programi izobrazbe s ciljem usavršavanja sudaca u obiteljskim i stečajnim postupcima, te usavršavanja stečajnih upravitelja.

Također, u okviru projekta Svjetske banke IISZA provodi se edukacija zemljišnoknjižnih službenika, sudskih savjetnika i zemljišnoknjižnih sudaca s ciljem poboljšanja učinkovitosti u radu.

U svrhu poticanja pravosudne izobrazbe Europska komisija donijela je Europsku strategiju za pravosudnu izobrazbu za razdoblje 2021.–2024.⁶² Riječ je sveobuhvatnoj strategiji koja ima za cilj dodatno poboljšanje pravosudne izobrazbe radi daljnjeg promicanja zajedničke kulture vladavine prava, zaštite temeljnih prava, poticanje digitalizacije pravosuđa te izlazak iz okvira pravnog obrazovanja u smislu potpore razvoju stručnih vještina kao odgovora za nove potrebe osposobljavanja. Strategijom se prioritizira izobrazba sudaca i tužitelja, ali i izobrazba stručnjaka iz reda odvjetnika, javnih bilježnika, sudskih izvršitelja, izmiritelja, sudskih tumača/prevoditelja, sudskih vještaka, a u određenim situacijama zatvorskog osoblja i probacijskih službenika. Europska pravosudna izobrazba ima za cilj nadići pravno obrazovanje i poduprijeti razvoj stručnih vještina, a pravosudnim djelatnicima omogućiti da prepoznaju ulogu prava EU-a u svojoj svakodnevnoj praksi te da se u nacionalnim sudskim postupcima osigura poštivanje prava i obveze koje proizlaze iz prava EU-a.

Pravosudna akademija kao članica Europske mreže za pravosudno osposobljavanje (EJTN) uključena je u rad svih njenih radnih skupina i podskupina, i to konkretno: Radne skupine „Programi“ (koja odlučuje o programu EJTN-a za sve države članice EU-a), Radne skupine „Razmjene“, Radne skupine „Metode stručnog usavršavanja“ i Radne skupine „Lingvistika“. Radna skupina „Programi“ ima svoje podskupine u radu kojih sudjeluju pravosudni dužnosnici iz Republike Hrvatske, i to: „Građansko pravo“, „Kazneno pravo“, „Upravno pravo“ te „Ljudska prava“. Programom „Razmjene“ hrvatskim je sucima i zamjenicima državnih odvjetnika godišnje omogućeno sudjelovanje u aktivnostima: dvotjedne razmjene (20 polaznika), specijalizirane razmjene (5-6 polaznika), razmjene čelnika pravosudnih tijela (2-3 polaznika), dugotrajne razmjene pri Europskom sudu za ljudska prava (ESLJP), Sudu EU-a i Eurojust-u (3-4 polaznika u trajanju od 4 mjeseca na Eurojust-u do 12 mjeseci pri ESLJP-u), program AIAKOS za buduće i novo imenovane pravosudne dužnosnike (6 polaznika).

2.5. Izazovi unutar zatvorskog i probacijskog sustava

Ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju čine Središnji ured, četrnaest zatvora, sedam kaznionica među kojima je i Zatvorska bolnica u Zagrebu, dva odgojna zavoda, Centar za dijagnostiku u Zagrebu, Centar za izobrazbu te Središnji ured za probaciju s 14

⁶² [Europska strategija za pravosudnu izobrazbu za razdoblje 2021.-2024.](#) - Tablica „Sudjelovanje u kontinuiranoj izobrazbi o pravu EU-a u EU-u (%)“

probacijskih ureda. Trenutni zatvorski kapaciteti u kaznionicama i zatvorima namijenjen je smještaju 3.919 zatvorenika od čega: u zatvorenim uvjetima 2.949 mjesta, u poluotvorenim uvjetima 685 mjesta, te u otvorenim uvjetima 285 mjesta.⁶³

Infrastruktura zatvorskog sustava, u prvom redu zatvora i kaznionica, prilično je zastarjela te zahtijeva ulaganja. Prostori u koji su smješteni probacijski uredi nastoje se redovito održavati, te kroz ulaganja dodatno unaprijediti. Trenutno je nekoliko ureda smješteno u neadekvatnim uvjetima i za njih se nastoji pronaći adekvatno i trajno rješenje.

Tešku situaciju s infrastrukturom u zatvorskom i probacijskom sustavu dodatno su pogoršali i potresi koji su Republiku Hrvatsku pogodili tijekom 2020. godine, a u kojima je teško oštećen Probacijski ured Zagreb I (koji je dobio crvenu naljepnicu), Zatvor u Sisku (koji je zbog oštećenja neuporabljiv), te Zatvor u Glini (u kojem se pojedini objekti moraju srušiti).

Europski sud za ljudska prava presudom u Predmetu *Muršić protiv Hrvatske* (br. zahtjeva 7334/13) ujednačio je dosadašnju praksu glede povrede članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zbog manjka osobnog prostora u zatvorskoj ćeliji te utvrdio kriterije⁶⁴ vezanu za osobni prostor osoba lišenih slobode u ćeliji s više zatvorenika.

Tijekom 2020. godine, kroz zatvorski sustav Republike Hrvatske prošlo je 11.607 zatvorenika različitih formalno-pravnih statusa. Kada se navode statistički podaci o osobama kojima je oduzeta sloboda, oni se odnose isključivo na kategorije koje su obuhvaćene Zakonom o izvršavanju kazne zatvora⁶⁵, a to su zatvorenici⁶⁶ i maloljetnici⁶⁷. Od ukupnog broja zatvorenika koji su prošli kroz zatvorski sustav, najviše je onih koji su izdržavali kaznu zatvora odnosno mjeru istražnog zatvora. Kaznu zatvora izdržavalo je 4.311 zatvorenika što predstavlja 37,14% od ukupnog broja zatvorske populacije koja se u 2020. godini nalazila u zatvorskom sustavu, dok je mjeru istražnog zatvora izdržavalo ukupno 5.110 zatvorenika, što predstavlja 44,03% od ukupnog broja zatvorske populacije⁶⁸. Ukupan broj zatvorenika koji je prošao kroz zatvorski sustav Republike Hrvatske u 2020. godini (11.607) manji je za 7,93% u odnosu na broj zatvorenika tijekom 2019. godine (12.603), dok je broj zatvorenika na dan 31.12.2020. u odnosu na prethodnu godinu manji za dva zatvorenika.

⁶³ Podaci Ministarstva pravosuđa i uprave na dan 22. rujna 2021. godine

⁶⁴ [Analiza presude Europskog suda za ljudska prava - Muršić protiv Hrvatske](#)

⁶⁵ „Narodne novine“, br. 14/21.

⁶⁶ Osobe na izdržavanju kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku, osobe na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora, osobe na izdržavanju mjere istražnog zatvora, osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora, osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora, osobe kojima je temeljem članka 135. Prekršajnog zakona („Narodne novine“, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17 i 118/18.) određeno zadržavanje.

⁶⁷ Osobe na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod.

⁶⁸ Trenutno povećanje može se povezati s povećanjem istražnih zatvorenika kojima je izrečena mjera istražnog zatvora radi počinjenja kaznenog djela iz članka 326. Kaznenog zakona - protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici EU-a ili potpisnici Šengenskog sporazuma. Većina tih istražnih zatvorenika državljanji su Republike Srbije i Bosne i Hercegovine.

Zaštita prava zatvorenika propisana je Zakonom o izvršavanju kazne zatvora i u nadležnosti je suca izvršenja. Ostvaruje se podnošenjem žalbe ili pritužbe sucu izvršenja te zahtjevom za sudsku zaštitu. U 2020. godini podneseno je 65 žalbi nadležnom sucu izvršenja, od kojih je 12 ukinuto, 10 preinačeno, pet potvrđeno, dva odbačena, a 46 odbijeno. Također, svaki zatvorenik kojem je nezakonito uskraćeno neko pravo ili je bio izložen bilo kakvom obliku mučenja, zlostavljanja ili ponižavanja, ima pravo na naknadu štete. Ukupno ih je podneseno 106, a najviše ih se odnosilo na uvjete smještaja (37) te zdravstvenu zaštitu (18).

Tijekom 2020. godine, probacijska služba zaprimila je u rad 3.497 novih predmeta, a završila njih ukupno 3.624 predmeta. Od ukupnog broja zaprimljenih predmeta: 39,18% odnosio se na izradu izvješća na zahtjev suca izvršenja, 23,76% na rad za opće dobro, 12,18% na uvjetni otpust, a 12,84% predmeta na uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnom obvezom i/ili sigurnosnom mjerom. U manjoj mjeri su zastupljeni predmeti koji se odnose na izradu izvješća na zahtjev kaznionice/zatvora (4,75%), izvršavanje obveza po rješenju državnog odvjetnika (3,12%), zatim izvršavanje djelomične uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom/posebnom obvezom/sigurnosnom mjerom (1,63%), te predmeti koji se odnose na prekid izvršavanja kazne zatvora (1,63%). Trenutno probacijski uredi u radu imaju ukupno 3.673 predmeta⁶⁹.

Za svakog zatvorenika obvezno se donosi pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora, usklađen s individualnim kriminogenim rizicima i tretmanskim potrebama zatvorenika (tzv. tretman zatvorenika). Pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora sastoji se od pedagoških, radnih, zdravstvenih, psiholoških, socijalnih i sigurnosnih postupaka. Jedan od elemenata pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, kao i izvršavanja tretmanskih sankcija u probacijskom sustavu, je utvrđivanje obrazovne razine i potreba za obrazovanjem ili stručnim osposobljavanjem.

Izobrazba zatvorenika i maloljetnika odnosi se na završavanje osnovne škole bez obzira na dob zatvorenika i maloljetnika, osposobljavanje za obavljanje osnovnih, pomoćnih poslova, srednjoškolsku izobrazbu za određena zanimanja, pohađanje raznih tečajeva te nastavak započete izobrazbe na razini srednje, više i visoke škole. Obrazovna struktura zatvorenika pokazuje da je gotovo polovica zatvorenika sa završenom srednjom školom (51%)⁷⁰.

U 2020. godini u različite obrazovne programe uključeno je 300 zatvorenika i maloljetnika. Od navedenog broja, 129 zatvorenika i maloljetnika završilo je obrazovne programe, dok je 31 zatvorenik i maloljetnik nastavio započete obrazovne programe.

U kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima i centrima te probacijskim uredima bilo je zaposleno ukupno 2.650 službenika od čega u kaznenim tijelima njih 2.558, a probacijskim

⁶⁹ Podaci na dan 22. rujna 2021. godine.

⁷⁰ Podaci na dan 31. prosinca 2020. godine.

uredima 92⁷¹. Državni službenici Uprave za zatvorski sustav i probaciju, dužni su kontinuirano usavršavati svoje stručne sposobnosti i vještine. Stručna izobrazba službenika provodi se u Centru za izobrazbu, ali i drugim učilištima, kao primjerice u Državnoj školi za javnu upravu, Ministarstvu unutarnjih poslova i dr. Službenici se educiraju i kroz različite seminare, konferencije, radionice i druge oblike izobrazbe vezane za radna mjesta i struku. Zbog specifičnosti rada sa zatvorenicima, maloljetnicima i osuđenima, u Centru za izobrazbu provode se posebni programi izobrazbe državnih službenika raznovrsnih struka koji su prijeko potrebni zatvorskom i probacijskom sustavu.

Tijekom 2020. godine održani su 34. i 35. temeljni tečajevi za službenike Odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju (ukupno 33 službenika). Izobrazbu temeljnih tečaja dužni su pohađati svi službenici Odjela osiguranja kaznionica i zatvora koji su u svojstvu vježbenika, kao i drugi službenici kada se po prvi puta raspoređuju u Odjel osiguranja kaznionica i zatvora. U organizaciji Centra za izobrazbu, odnosno u suradnji s Centrom, tijekom 2020. godine, provedeni su i drugi programi izobrazbe, koje je pohađalo ukupno 331 zatvorskih i probacijskih službenika.

Također, uvođenjem Zatvorskog i probacijskog informacijskog sustava - ZPIS, zajedničkog aplikativnog rješenja za službenike ovih dvaju sustava učinjen je golemi iskorak k digitalizaciji poslovnih procesa. ZPIS je razvijen u okviru projekta financiranog iz europskih fondova (IPA 2012). Sustav podržava sve poslovne procese zatvorskog sustava i probacije od ulaska osuđenika u zatvor odnosno probaciju, postupanja u zatvoru odnosno probaciji, do isteka kazne i izlaska iz zatvora odnosno završetka probacijskog nadzora. Sustav je povezan s kaznenom i prekršajnom evidencijom s kojima digitalno komunicira (u digitalnom obliku šalje i zaprima Izvadak iz kaznene odnosno prekršajne evidencije). U njega se spremaju svi izlazni dokumenti koji se kreiraju iz predefiniраниh predložaka kao i svi ulazni dokumenti, tako da se u digitalnom obliku može pratiti tijek izvršavanja zatvorske kazne odnosno sankcije i mjere u zajednici.

⁷¹ Podaci na dan 31. prosinca 2020. godine.

3. Strateški okvir

3.1. Srednjoročna vizija razvoja

Odgovornost pravosudnog sustava prema društvu

Pravosudni sustav ima važnu stratešku ulogu u zaštiti prava građana, gospodarskom razvoju i napretku Republike Hrvatske. Da bi pravosudni sustav ispunjavao navedenu ulogu, on mora biti učinkovit, neovisan i kvalitetan, jer samo takav pravosudni sustav pridonosi gospodarskom rastu stvaranjem i održavanjem poticajnog poslovnog okruženja te kvaliteti života građana.

Tijekom proteklih godina uspješno su provedene brojne aktivnosti s ciljem skraćivanja trajanja sudskih postupaka, povećanja predvidljivosti sudskih odluka te racionalizacije pravosudne mreže i modernizacije funkcioniranja cijelog sustava. Ostvaren je napredak u rješavanju sudskih predmeta i primjeni elektroničke komunikacije na sudovima, no i dalje ima prostora za poboljšanje. Unatoč pozitivnim pomacima, povećanje učinkovitosti hrvatskog pravosudnog sustava i dalje ostaje najvažniji cilj.

S obzirom na to da se odgovornost države i pravosudnog sustava prema društvu očituje u vladavini prava, povjerenju građana u pravosudni sustav i uspostavi održivog okvira i mehanizama za rješavanje trenutnih i budućih izazova u pravosudnom sustavu, koristeći inovacije i napredak u tehnologiji, srednjoročna vizija razvoja glasi:

Učinkovito pravosuđe i društvo u kojem su građani sigurni da se njihova prava poštuju.

Modernizacija i poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava osnažit će državne i pravosudne institucije, osigurati pravnu sigurnost u društvu i stvoriti nove mogućnosti za građane i poduzetnike, osobito podupirući oporavak nakon krize.

3.2. Posebni ciljevi i pokazatelji ishoda

Nacionalni plan usmjeren je na prioritete javne politike u srednjoročnom razdoblju te su, sukladno analizi stanja, definirani posebni ciljevi kako slijedi:

- Unaprjeđenje učinkovitosti sudskih postupaka
- Osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka
- Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu
- Modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga
- Unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije.

U nastavku se nalazi opis svakog posebnog cilja i srednjoročni prioriteti unutar svakog posebnog cilja te pokazatelji ishoda pomoću kojih će se u narednih sedam godina mjeriti

uspješnost njihove provedbe. Mjere koje su definirane za postizanje svakog posebnog cilja nalaze se u kratkoročnom provedbenom dokumentu, akcijskom planu. Prvi akcijski plan provedbe obuhvaća razdoblje do kraja 2024. godine (Prilog 3).

Posebni cilj 1. Unaprjeđenje učinkovitosti sudskih postupaka

Radi unaprjeđenja učinkovitosti sudskih postupaka pristupit će se izmjenama zakonodavnog postupovnog i organizacijskog okvira koji će doprinijeti smanjenju broja neriješenih predmeta, skraćivanju trajanja sudskih postupaka, te transparentnom i učinkovitom upravljanju pravosudnim sustavom.

Poticaj rješavanju predmeta u većem broju (osobito „starih“ predmeta), nastavit će se praćenjem rješavanja predmeta na sudovima pomoću akcijskih planova. Suradnjom Ministarstva pravosuđa i uprave s predsjednicima sudova, te provedbom aktivnosti i projekata usmjerenih na optimizaciju poslovnih procesa i učinkovito upravljanje predmetima, do kraja 2027. godine planirano je smanjenje broja neriješenih predmeta na sudovima za >35% (u odnosu na 2020. godinu). Osobita pažnja posvetit će se ubrzavanju rješavanja građanskih i trgovačkih postupaka, čije se prosječno vrijeme trajanja planira skratiti za >30% (u odnosu na 2020. godinu). Također, planirano je prepoloviti broj predmeta starijih od 3 godine u ukupnom broju neriješenih predmeta.

U svrhu bržeg, ekonomičnijeg i transparentnijeg postupanja sudova revidirat će se procesni propisi. Izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku uvest će se novi institut „plan upravljanja postupkom“ kao alat za procjenu predvidivosti sudskih postupaka. Plan upravljanja postupkom sadržavat će, između ostalog, rokove za pribavljanje dokaznih sredstava, podnošenje pisanih očitovanja stranaka te datume i vrijeme održavanja ročišta. Smisao plana upravljanja postupkom (tzv. „procesnog kalendara“) je poticati suce pri upravljanju postupkom da svojim pravovremenim odlukama i postupanjima utječu na ostale sudionike pri poduzimanju procesnih aktivnosti, pri tome vodeći računa o razumnom trajanju postupka.

Osim toga, navedene izmjene utjecat će na informiranje svih sudionika sudskog postupka o trajanju postupka te će se omogućiti sucima dostupnost informacija o aktivnostima i rasporedima drugih sudionika postupka, uključujući odvjetnike odnosno opunomoćenike koji zastupaju stranke u postupcima.

Reforma parničnog postupka obuhvatit će propisivanje rokova okončanja postupka na pojedinoj instanci suđenja, uređenje sporova male vrijednosti kao pisanih postupaka, održavanje ročišta na daljinu i uvođenje obveznog tonskog snimanja sudskih rasprava. Svrha ovih izmjena je smanjiti broj neriješenih predmeta te ubrzati postupak. Prije uvođenja reforme održavanja ročišta na daljinu, izvršit će se procjena učinaka na ljudska prava stranaka u postupcima, u suradnji s akademskom zajednicom, nezavisnim institucijama te udrugama. Pri tome treba uzeti u obzir relativno nisku razinu digitalne pismenosti u Republici Hrvatskoj, kao i razlike u dostupnosti u ruralnim i urbanim područjima.

Propisivanje rokova u kojima prvostupanjski i drugostupanjski sudovi moraju okončati postupak, odnosno rokova u kojima Vrhovni sud Republike Hrvatske mora donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije te odluku o reviziji, rezultirat će poticanjem sudaca koji upravljaju postupkom da svojim pravovremenim odlukama i postupanjima utječu i na ostale sudionike pri poduzimanju procesnih aktivnosti, što će sveukupno utjecati i na brže okončanje postupka. U radu na izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku razmotrit će se i druga pitanja koja budu prepoznata kao potrebne izmjene odnosno korisna poboljšanja, a posebno će se sagledati učinci uvođenja pripremnog ročišta i prekluzije iznošenja novih činjenica i dokaza nakon zaključenja pripremnog ročišta kako bi se postojeća rješenja dodatno unaprijedila.

S obzirom na to da se u odnosu na izvanparnične predmete i dalje (dijelom) primjenjuju odredbe Zakona o vanparničnom postupku iz 1934. godine koji je u pojedinim dijelovima neprimjenjiv, jer su se od njegova donošenja do danas razvili posebni izvanparnični postupci, potrebno je donijeti novi propis, koji će smanjiti formalne strogosti, učiniti postupak fleksibilnijim i omogućiti brži postupak. Modernizacijom izvanparničnog postupka olakšat će se građanima pristup sudu, osigurati kvalitetna i transparentna pravna zaštita te eliminirati pravna nesigurnost. U kontekstu rasterećenja sudova, određene vrste izvanparničnih postupaka povjerit će se na rješavanje javnim bilježnicima, kao povjerenicima suda.

U okviru ovog cilja, pristupit će se također izradi novog zakonodavnog rješenja kojim se namjeravaju urediti i objediniti pravila o dostavi pismena. Naime, svrha pravila o dostavi u sudskom postupku je osigurati pouzdan sustav obavještanja adresata o sadržaju pismena koja im se upućuju kako bi pravodobno mogli saznati za radnje suda, protivne stranke i drugih sudionika u postupku⁷², koja su u Republici Hrvatskoj uređena temeljnim procesnim propisima, i to Zakonom o parničnom postupku⁷³ i Zakonom o kaznenom postupku⁷⁴.

Sustav dostave sudskih pismena nije se pokazao dovoljno učinkovitim, što neposredno utječe na dugotrajnost sudskih postupaka, iz čega proizlazi potreba za donošenjem jedinstvenih pravila o dostavi u svim sudskim postupcima kojem će se pristupiti kroz izradu novog zakonodavnog rješenja za sveobuhvatno uređenje instituta dostave. Novim zakonom definirat će se pravila o dostavi pismena u sudskim postupcima radi osnaživanja instituta dostave i osiguravanje jedinstvenih pravila za sve vrste sudskih postupaka.

Zakonodavne promjene, osim navedenog poboljšanja učinkovitosti rada sudova uz provedbu akcijskih planova te spomenute reforme parničnog postupka i izvanparničnog postupka, odnose se i na reformu stečajnog postupka i postupka stečaja potrošača.

⁷² Dika, M., Građansko parnično pravo. Parnične radnje. V. knjiga, Narodne novine, Zagreb, 2008., str. 172.

⁷³ „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19.

⁷⁴ „Narodne novine“, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 126/19.

Akcijskim planom za sudjelovanje u europskom tečajnom mehanizmu II (ERM II) Republika Hrvatska obvezala se provesti jačanje nacionalnog stečajnog okvira u skladu s Direktivom (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. (o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 o restrukturiranju i nesolventnosti) o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga na način da će se unaprijediti postojeći pravni okvir za stečajne upravitelje i prikupljanje podataka. Reformom stečajnog postupka i postupka stečaja potrošača osigurat će se veća učinkovitost ovih postupaka, poboljšati sustav organizacije i imenovanja stečajnih upravitelja i nadzor pružanja usluge te preventivno djelovati na potencijalno povećanje broja predmeta zbog posljedica pandemije bolesti COVID-19.

Strategijom sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine unutar posebnog cilja „Jačanje institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije“, mjerom „Jačanje kvalitete provedbe stečajnog postupka“ se ukazuje na potrebu zakonodavnog uređenja profesije stečajnih upravitelja u cjelini. Trenutno, stečajnoupraviteljsku službu može obavljati osoba koja ispunjava propisane uvjete uz svoj redovan posao, a osnovni su uvjeti stečeno visoko obrazovanje (sveučilišni odnosno stručni studij), položen stručni ispit, obavljena stručna obuka i dostojnost. No, potrebno je preciznije propisati način ulaska u ovu profesiju, odnosno razmotriti profesionalizaciju obavljanja ove službe kao jedinog zanimanja te uvođenje stečajnih ureda, s obzirom na potrebu da u složenijim stečajnim postupcima srednjih i velikih subjekata sudjeluje više stečajnih upravitelja različitih struka uz potrebu specijalizacije pojedinih stečajnoupraviteljskih ureda.

Vežano uz kaznene postupke, stvorit će se zakonske pretpostavke za obvezno tonsko snimanje rasprave, što će doprinijeti kraćem trajanju rasprave (ročišta), rasterećenju sudaca koji su do sada u bitnome sažimali izjave stranaka te ih diktirali u zapisnik, te transparentnosti samog postupka.

Organizacijske promjene kojima je zadatak pridonijeti ostvarenju ovog posebnog cilja odnose se na donošenje novih Okvirnih mjerila za rad sudaca, uvođenje alata za aktivno upravljanje predmetima na odabranim sudovima (uključujući Općinski građanski sud u Zagrebu) koji obuhvaćaju kreiranje kontrolnih popisa i alate za označavanje i samoprocjenu na temelju međunarodnog okvira za izvrsnost u pravosuđu. Radi uočene manjkavosti i nedosljednosti koje stvaraju nezadovoljstvo u sustavu i utječu na učinkovitost sudskih postupaka, novim Okvirnim mjerilima osigurava se, između ostalog, vrednovanje približno jednakih sudskih predmeta na isti način. Također, novim Okvirnim mjerilima potiče se rad sudaca na rješavanju „starih“ predmeta, bolje vrednovanje rada prvostupanjskih sudaca na praćenju sudske prakse i rada sa sudskim savjetnicima i sudačkim vježbenicima, rad na praćenju i evidenciji sudske prakse i dr. Nova Okvirna mjerila za rad sudaca primjenjuju se od 1. siječnja 2022. godine.

Izmjenama Zakona o Državnom sudbenom vijeću koje se planiraju u 2022. godini predlaže se dopuniti katalog stegovnih djela na način da se postojeće djelo nepostizanja očekivanih radnih

rezultata bez opravdanog razloga u postotku manjem od 80% prema Okvirnim mjerilima za rad sudaca postroži i propiše kao nepostizanje takvih rezultata u 100% iznosu. Potreba korekcije ovog stegovnog djela proizlazi i iz analize rezultata rada sudaca općenito, iz kojih se može utvrditi da se relativno visok prosjek rezultata na godišnjoj razini postiže sredinom godine, a do kraja godine neopravdano usporava, što se dalje negativno odražava i na neučinkovitost rada sustava općenito. Osim toga, kao poseban slučaj neurednog obnašanja dužnosti propisat će se i nastup zastare u sudskim postupcima bez opravdanog razloga uslijed nepoduzimanja postupovnih radnji.

Srednjoročni prioriteti unutar prvog posebnog cilja su:

- Ubrzavanje sudskih postupaka na svim razinama sudovanja
- Revidiranje procesnih normi s ciljem bržeg, ekonomičnijeg i transparentnijeg postupanja
- Definiranje rokova za okončanje pojedinih faza postupka
- Uređenje pravila o dostavi sudskih pismena

Pokazatelji ishoda kojima će se mjeriti napredak u ostvarenju prvog posebnog cilja su:

- OI.02.14.21 Prosječno vrijeme trajanja prvostupanjskih građanskih i trgovačkih predmeta
- OI.02.14.40 Stopa rješavanja sudskih predmeta - omjer između broja riješenih predmeta i broja dolaznih predmeta godišnje
- OI.02.14.70 Udio predmeta starijih od tri godine u ukupnom broju neriješenih predmeta

Tablica 1. Pokazatelji ishoda za prvi posebni cilj

Pokazatelj ishoda	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (godina)	Ciljana vrijednost (2027.)
OI.02.14.21 Prosječno vrijeme trajanja prvostupanjskih građanskih i trgovačkih predmeta	dan	655 (2020.)	455
OI.02.14.40 Stopa rješavanja sudskih predmeta - omjer između broja riješenih predmeta i broja dolaznih	broj	464.770 (2020.)	302.100

predmeta godišnje			
OI.02.14.70 Udio predmeta starijih od tri godine u ukupnom broju neriješenih predmeta	%	16% (2020.)	8%

Posebni cilj 2. Osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka

Kako je ranije navedeno, hrvatski pravosudni sustav po pitanju neovisnosti pravosuđa u skladu je s najboljim praksama EU-a, međutim to nije u dovoljnoj mjeri prepoznato od strane javnosti. Poboljšanje rezultata ispitivanja javnog mnijenja može se bitno popraviti jedino konkretnim doprinosima učinkovitijoj i kvalitetnijoj pravnoj zaštiti, pritom uzimajući u obzir da je kod stranaka percepcija nužno uvjetovana i subjektivnim doživljajem očekivanog ishoda sudskog postupka.

U tom smislu, pitanja pravne sigurnosti i predvidivosti sudskih odluka te uloga sudova u ujednačavanju sudske prakse od izuzetne su važnosti, jer predstavljaju temelj vladavine prava. Građani imaju opravdana očekivanja da se prema svim članovima društva postupa na jednak način (svi su pred zakonom jednaki) te da u skladu s time imaju mogućnost pozivanja na prijašnje odluke u usporedivim predmetima, kako bi mogli predvidjeti pravne posljedice svojih činjenja ili propusta.

U svrhu unaprjeđenja komunikacije s građanima, provest će se detaljnija analiza kako bi se među dionicima u pravosudnom sustavu ispitali konkretni razlozi niske razine percepcije neovisnosti pravosuđa, a među građanima i poslovnim subjektima anketa zadovoljstva korisnika sudova. Na osnovu rezultata istih, definirat će se konkretne mjere kako bi se osnažilo povjerenje javnosti u pravosudni sustav.

Razvojem alata za javnu objavu i pretraživanje svih sudskih odluka uz prethodnu automatsku anonimizaciju, upotrebom posebnog softvera, povećat će se transparentnost pravosudnog sustava i omogućiti kontinuirani pristup informacijama. Razvojem ovog alata adresirat će se i problem ograničene objave sudskih odluka (svih sudskih odluka kojima se završava postupak). Odluke će biti objavljene na jedinstvenom, javno dostupnom, portalu uz razrađene mogućnosti pretraživanja te poštivanje svih pravila o zaštiti osobnih podataka. Jedan od načina na koji će se odluke moći pretraživati je po kriteriju pravomoćnosti, što će svakako doprinijeti ujednačavanju sudske prakse. U razvoju postupka anonimizacije sudskih odluka koristit će se sustav umjetne inteligencije.

Kao daljnji doprinos transparentnosti pravosudnog sustava, unaprijedit će se komunikacija pravosudnih tijela s javnosti i medijima. Plan je unaprijediti odnos pravosuđa s medijima kroz osnivanje Odjela za informiranje i medije pri sudovima i u državnim odvjetništvima, a kako bi se proaktivno obrazložila postupanja i odluke sudova, osobito u predmetima od interesa za javnost. S tim u svezi, osnažit će se i uloga glasnogovornika suda kao savjetnika za komunikaciju te razviti strategije korištenja društvenih medija, objave na mrežnim stranicama i dr., s ciljem potpunog informiranja stručnjaka, medija i opće javnosti.

Transparentnosti pravosudnog sustava doprinijet će i mjera „Jačanje kapaciteta vezano za komunikaciju pravosudnih dužnosnika i službenika s javnošću“ Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine unutar posebnog cilja „Jačanje institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije“. Mjerom će se dodatno unaprjeđivati komunikacija pravosudnih tijela prema javnosti, uključujući izradu smjernica za komuniciranje pravosuđa s javnošću te provedbu s tim povezanih programa edukacije za pravosudne dužnosnike i službenike.

Osnivanje specijaliziranih obiteljskih odjela u općinskim sudovima potrebno je radi osiguranja dostupnije obiteljsko-pravne zaštite građana. S tim u svezi, donesene su izmjene i dopune Zakona o područjima i sjedištima sudova i Zakona o sudovima⁷⁵, sa svrhom da se između zahtjeva za osiguranje primjerene dostupnosti i zahtjeva za osiguranje učinkovitosti, postigne rješenje koje obiteljsko-pravnu zaštitu osigurava na svakom pravosudnom području odnosno području nadležnosti svakog županijskog suda. U svrhu osiguravanja kvalitetnog stupnja sudske zaštite najranjivijih društvenih skupina provest će se i ciljana specijalizacija sudaca obiteljskih odjela općinskih sudova.

Izmjenama i dopunama Zakona o sudovima uvedena je periodična obnova sigurnosnih provjera za sve suce, a povod navedenim izmjenama je kontinuirano visoka razina negativne percepcije javnosti o korupciji u pravosuđu, kao i nekoliko pojedinačnih, medijski vrlo eksponiranih slučajeva neprimjerenih kontakata i ponašanja sudaca, koji se trenutno sankcioniraju kroz postojeće postupke utvrđivanja povreda Kodeksa sudačke etike te stegovne i kaznene postupke. Navedenim izmjenama, sustav sigurnosnih provjera sudaca dodatno se nadogradio uvođenjem obnove sigurnosne provjere svakih pet godina. Uvažavajući tijek događanja u svezi s izborom predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ali i pravna shvaćanja Ustavnog suda Republike Hrvatske kako pojedini segmenti postupka nisu uopće ili nisu u dovoljnoj mjeri normirani, izmjenama Zakona o sudovima omogućeno je da samo pravodobne i potpune prijave Državno sudbeno vijeće dostavlja Predsjedniku Republike Hrvatske, koji će o svim kandidatima zatražiti mišljenja nadležnih tijela (mišljenje opće sjednice Vrhovnog suda i nadležnog odbora Hrvatskog sabora). Ako Predsjednik Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana zaprimanja posljednjeg zaprimljenog mišljenja nadležnih tijela niti jednog od kandidata ne predloži za predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odnosno ako predloženi kandidat ne bude izabran u Hrvatskom saboru, Državno sudbeno vijeće ima pravo

⁷⁵ „Narodne Novine“, br. 21/22.

poništiti javni poziv i najkasnije u roku od osam dana ponovno pokrenuti postupak izbora predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske objavom novog javnog poziva. Izmjene i dopune Zakona o sudovima predviđaju i davanje ovlasti Državnom sudbenom vijeću da u slučaju prestanka obnašanja dužnosti predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske odredi vršitelja dužnosti predsjednika do izbora novog. Dosadašnje rješenje, prema kojem u slučaju da predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske prestane dužnost, poslove sudske uprave do izbora predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske obavlja zamjenik predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske određen godišnjim rasporedom poslova, nije dovoljno, uzimajući u obzir vremensko ograničenje važenja godišnjeg rasporeda poslova. Na istovjetan način donesene su i izmjene i dopune Zakona o državnom odvjetništvu u odnosu na postupak imenovanja Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

U svezi jačanja uloge Državnog sudbenog vijeća u postupku imenovanja sudaca, izmjenama Zakona o Državnom sudbenom vijeću predlaže se povećanje broja bodova koje kandidati mogu ostvariti na razgovoru pred Vijećem s 15 na 20, te proširenje diskrecijskog okvira odlučivanja Vijeća na način da umjesto između 10 najboljih kandidata, pri čemu razlika između imenovanog kandidata i kandidata s najvećim ukupnim brojem bodova ne smije biti veća od 10 bodova, navedeni prag bude povećan na 15 kandidata i 15 bodova. Radi povećanja učinkovitosti postupaka imenovanja predložit će se i da se na razgovor ne zovu kandidati koji niti uz najveći mogući broj bodova na razgovoru ne mogu biti imenovani (stoga što nisu dobili dostatne bodove temeljem formalnih kriterija), a također se izostavlja i ograničenje da Vijeće na razgovor ne može pozvati kandidate koji iz ocjene obnašanja sudačke dužnosti nisu ostvarili najmanje 130 bodova. U većoj mjeri na podudaran način, uz uvažavanje određenih posebnosti državnog odvjetništva i Državnoodvjetničkog vijeća te prijedloga Državnoodvjetničkog vijeća, izrađen je i prijedlog izmjena Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću, čije je upućivanje i donošenje planirano zajedno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću.

Osim toga, u nadolazećem razdoblju nastavit će se s jačanjem institucionalnih kapaciteta Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća, posebno povećanjem njihovih ljudskih kapaciteta i kroz osiguravanje potrebne informatičke opreme i povezanosti.

Srednjoročni prioriteti unutar drugog posebnog cilja su:

- Dostupnost odluka sudova kroz javno objavljivanje svih prvostupanjskih i drugostupanjskih sudskih odluka, uz anonimizaciju, te jednostavno i pregledno pretraživanje
- Unaprjeđenje komunikacije pravosuđa s građanima i medijima
- Specijalizacija sudaca u okviru obiteljskih odjela na općinskim sudovima
- Ujednačavanje sudske prakse
- Jačanje stručnih kapaciteta i normativnih ovlasti Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća

Pokazatelji ishoda kojima će se mjeriti napredak u ostvarenju drugog posebnog cilja su:

- OI.02.14.71 Udio potvrđenih prvostupanjskih odluka na višem sudu

- OI.02.14.72 Udio objavljenih sudskih odluka na internetu

Tablica 2. Pokazatelji ishoda za drugi posebni cilj

Pokazatelj ishoda	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (godina)	Ciljana vrijednost (2027.)
OI.02.14.71 Udio potvrđenih prvostupajskih odluka na višem sudu	%	61% u građanskim predmetima (2020.)	75 % u građanskim predmetima
		67% u kaznenim predmetima (2020.)	75 % u kaznenim predmetima
OI.02.14.72 Udio objavljenih sudskih odluka na internetu	%	n/p	100%

Posebni cilj 3. Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu

Izobrazba i cjeloživotno stručno usavršavanje zakonski je utemeljeno pravo i obaveza sudaca, državnih odvjetnika i njihovih zamjenika, kao i kandidata za suce i državne odvjetnike, savjetnika i vježbenika u pravosudnim tijelima te stečajnih upravitelja, koje provodi Pravosudna akademija. Važnu ulogu u funkcioniranju pravosudnog sustava imaju službenici u pravosudnim tijelima koji su isto tako ciljna skupina Pravosudne akademije. Jačanje kompetencija i kapaciteta pravosudnih dužnosnika i službenika osigurat će se ne samo kroz cjeloživotnu izobrazbu, već i kroz inicijalno stručno usavršavanje odnosno specijalizaciju sudaca kao i učestalije kontinuirane (cjeloživotne) izobrazbe koje izravno utječu na kvalitetnije sudske odluke. Predviđeno je jačanje sustava izobrazbi čelnika pravosudnih tijela, dužnosnika, službenika i drugih sudionika u postupcima pred pravosudnim tijelima uz provođenje projekata koji imaju za cilj optimizaciju poslovnih procesa na sudovima.

Program stručnog usavršavanja pravosudnih dužnosnika i savjetnika u pravosudnim tijelima, kao i kandidata za pravosudne dužnosnike, organiziranog u okviru Pravosudne akademije strukturiran je na način da su podjednako zastupljene pravna materija, interdisciplinarnе teme te socijalne i praktične vještine.

S ciljem kontinuiranog usavršavanja sudaca izmijenit će se zakonske odredbe o obveznom stručnom usavršavanju i sudjelovanju u programima obrazovanja i usavršavanja Pravosudne akademije ili Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika. U cilju

poticanja kontinuiranog stručnog usavršavanja sudaca, izmjenama i dopunama Zakona o sudovima, ministru nadležnom za poslove pravosuđa daje se ovlast posebnim pravilnikom regulirati način provedbe obveznog stručnog usavršavanja sudaca. Također, propisuje se da program i način održavanja stručnog usavršavanja za suce koji postupaju u obiteljskim predmetima propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Za službenike zaposlene u pravosudnim tijelima izmjenama i dopunama Zakona o sudovima uvodi se posebni stručni ispit koji bi polagali nakon određenog vremena rada u pravosudnim tijelima.

U suradnji s Hrvatskom odvjetničkom komorom posebno se razvijaju programi stručnog obrazovanja odvjetnika koji zastupaju u obiteljskim predmetima, kako bi se osigurala i zadovoljavajuća razina pružene pravne pomoći strankama u ovim postupcima. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu koji je stupio na snagu početkom prosinca 2021. posebno je navedena obveza stručnog usavršavanja odvjetnika. Program i način provedbe stručnog usavršavanja odvjetnika posebnim pravilima propisat će Komora.

Na istovjetan način, izmjenama Zakona o javnom bilježništvu tijekom 2022., odredit će se i obveza stručnog usavršavanja javnih bilježnika.

U svezi s osnivanjem specijaliziranih obiteljskih odjela i izmjenama stečajnog okvira⁷⁶, organizirat će se posebni programi izobrazbi s ciljem usavršavanja sudaca u obiteljskim i stečajnim postupcima te usavršavanja stečajnih upravitelja. Nadalje, uvest će se i novi programi izobrazbe za predsjednike sudova, ravnatelje sudske uprave, ali i službenike u pravosudnim tijelima. Jačanje kompetencija i kapaciteta pravosudnih dužnosnika i službenika, kroz veću dostupnost i kontinuirane (cjeloživotne) izobrazbe osigurat će se uvođenjem novih programa u okviru programa stručnog usavršavanja pravosudnih dužnosnika i službenika pravosudnih tijela u Pravosudnoj akademiji.

Novi programi izobrazbe odnosit će se, između ostalog, na:

- razvoj različitih vještina (vještine vođenja i upravljanja za predsjednike sudova i novoimenovane čelnike pravosudnih tijela, upravljanje sudovima za ravnatelje sudske uprave i komunikacijske vještine za službenike u pravosudnim tijelima)
- promicanje vladavine prava i temeljnih prava putem izobrazbi u hrvatskom pravosuđu
- specijalizirane programe obuke za suce iz stečajnog prava i obiteljskog prava.

⁷⁶ Nakon pristupa Europskom tečajnom mehanizmu (ERM II) Republika Hrvatska se obvezala ojačati nacionalni stečajni okvir kroz implementaciju Direktive (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u Stečajni zakon („Narodne novine“, br. 71/15 i 104/17.) i Zakon o stečaju potrošača („Narodne novine“, br. 100/15 i 67/18.). Kroz implementaciju navedene Direktive u nacionalni stečajni okvir uvest će se preventivne mehanizme ranog upoznavanja dužnika koji se nalaze u financijskim problemima s ciljem poticanja pristupanja postupcima restrukturiranja radi izbjegavanja stečajnih postupaka. Također, unaprijedit će se postojeći okvir za stečajne upravitelje te definirati sustav njihove odgovornosti i sustav stručnog početnog osposobljavanja i kontinuiranog usavršavanja uz razvijanje sustava prikupljanja dodatnog seta stečajnih podataka.

Osim toga, omogućit će se interdisciplinarni pristup izobrazbi na način da će se programi izobrazbe Pravosudne akademije nadograditi, s jedne strane pravosudnom izobrazbom koja ne uključuje samo pravna znanja, već i znanja koja potpadaju pod područja poput psihologije, forenzike, računovodstva i knjigovodstva i sl., te programima koji se odnose na usavršavanje vještina (komunikacije sa strankama, bolja komunikacija na radnom mjestu, rješavanje konfliktnih situacija, tehnike nošenja sa stresom i sl.). Izraditi će se i cjeloviti programski paket(i) koji će omogućiti izradu modula za jačanje ključnih socijalnih, praktičnih i organizacijskih vještina prema potrebama različitih ciljnih skupina.

Načela profesionalne etike te opća načela i pravila ponašanja u obnašanju sudačke i državnoodvjetničke dužnosti usmjerena su na očuvanje i promicanje osobnog i profesionalnog integriteta i odgovornosti pravosudnih dužnosnika te jačanje povjerenja javnosti u pravosudni sustav. Radi jačanja svijesti o osobnoj i profesionalnoj odgovornosti, savjesnosti i učinkovitosti u obnašanju sudačke i državnoodvjetničke dužnosti, stalnog razvijanja i unaprjeđenja međuljudskih odnosa, kao i odnosa prema sudionicima postupaka i građanima, te radi jačanja povjerenja javnosti u pravednost i učinkovitost pravosudnog sustava, snažnije će se promicati načela visokih etičkih standarda i edukacije iz područja etike odnosno primjene profesionalne etike u obavljanju sudačke i državnoodvjetničke dužnosti.

Nadalje, usavršavanje vještina i kompetencija za rad u digitalnom okruženju predviđeno je kroz kontinuiranu izobrazbu za sve ciljne skupine u skladu s njihovim potrebama (primjerice eSpis, CTS, Sudski poslovnik, informatičke vještine i sl.).

Srednjoročni prioriteti unutar trećeg posebnog cilja su:

- Jačanje kompetencija pravosudnih dužnosnika i službenika, kroz specijalizaciju te veću dostupnost i kontinuirano (cjeloživotno) usavršavanje
- Snažnija podrška edukaciji i primjeni profesionalne etike u obavljanju sudačke i državnoodvjetničke dužnosti
- Razvoj digitalnih vještina i kompetencija za digitalnu transformaciju pravosuđa

Pokazatelji ishoda kojima će se mjeriti napredak u ostvarenju trećeg posebnog cilja su:

- OI.02.14.73 Udio pravosudnih dužnosnika i službenika koji su završili neki od programa stručnog usavršavanja Pravosudne akademije u ukupnom broju pravosudnih dužnosnika i službenika
- OI.02.14.74 Udio pravosudnih dužnosnika i službenika osposobljenih za digitalnu transformaciju pravosuđa u ukupnom broju pravosudnih dužnosnika i službenika

Tablica 3. Pokazatelji ishoda za treći posebni cilj

Pokazatelj ishoda	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (godina)	Ciljana vrijednost (2027.)
OI.02.14.73 Udio pravosudnih dužnosnika i službenika koji su završili neki od programa stručnog usavršavanja Pravosudne akademije u ukupnom broju pravosudnih dužnosnika i službenika	%	n/p	15%
OI.02.14.74 Udio pravosudnih dužnosnika i službenika osposobljenih za digitalnu transformaciju pravosuđa u ukupnom broju pravosudnih dužnosnika i službenika	%	15% (2020.)	30%

Posebni cilj 4. Modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga

Priljev predmeta i opterećenost predmetima u radu najveći su u sudovima na području grada Zagreba, a koji su i prije razornog potresa koji je pogodio zagrebačko područje u ožujku 2020. radili u neadekvatnim uvjetima na više lokacija, te ih je potrebno modernizirati i omogućiti prikladne uvjete za rad. Investicija u novi Trg pravde u Zagrebu i energetska obnova zastarjelih objekata pravosudnih tijela provest će se s ciljem doprinosa učinkovitijem funkcioniranju

pravosudnih tijela i boljoj usluzi za krajnje korisnike. Navedene će investicije pozitivno utjecati na pristup pravosuđu te unaprijediti organizacijske i materijalne uvjete za rad pravosudnih tijela.

Budući da je prvenstveno potrebno potaknuti učinkovitost trgovačkih postupaka i upravnih sporova te osnažiti mirenje, na lokaciji Trga pravde u Zagrebu osigurat će se smještaj Trgovačkog suda u Zagrebu, Upravnog suda u Zagrebu, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Centra za mirenje te Pravosudne akademije. Istovremeno će se navedeni objekti učiniti pristupačni osobama s invaliditetom i drugim kategorijama stanovništva, radi unapređenja jednakih mogućnosti u pristupu pravosuđu. Novi objekti bit će energetske učinkoviti s potrošnjom primarne energije barem 20% nižom od zgrada gotovo nulte energije.

Nadalje, s obzirom na to da veći broj zgrada pravosudnih tijela u Republici Hrvatskoj ne udovoljava standardima o racionalnoj upotrebi energije i toplinskoj zaštiti te da pristup zgradama nije prilagođen osobama s invaliditetom, izvršit će se dubinska obnova zastarjelih objekata pravosudnih tijela. U prvom ulagačkom ciklusu, prednost će imati zastarjeli objekti pravosudnih tijela smješteni u gospodarski slabije razvijenim dijelovima Republike Hrvatske.

Uspostavit će se moderan sustav planiranja ulaganja u pravosudnu infrastrukturu (fizičku i informacijsku) koji bi osigurao pravodoban i primjeren odgovor na potrebe pravosudnog sustava za rad u odgovarajućim uvjetima te odgovarajuća tehnološka opremljenost. Bitan iskorak u dijelu planiranja infrastrukturnih ulaganja odnosi se na uvođenje novog programskog rješenja za upravljanje nekretninama (imovinom). U sklopu ERP rješenja, uspostaviti će se Registar imovine, koji sadrži popis imovine cjelokupnog pravosudnog i kaznenog sustava. Uvest će se jasna kategorizacija nekretnina, omogućiti upis i izmjena podataka, te definirati nadležnosti organizacijskih jedinica za upravljanje imovinom.

Usporedno s tim, radi povezivanja stručnog znanja, reformskih aktivnosti i tehničke izvedbe, te kvalitetnije koordinacije projekata digitalizacije pravosudnog sustava, uspostaviti će se neovisno interdisciplinarno i stručno tijelo sastavljeno od dionika pravosudnog sustava, koje će biti odgovorno za koordinaciju i planiranje projekata tehnološke modernizacije u pravosuđu.

Proces digitalne transformacije pravosudnog sustava nastaviti će se na ranije provedene reforme. Sva buduća ulaganja i nadogradnje sustava eSpis usmjerene su na daljnju digitalizaciju komunikacije sudionika postupaka sa sudovima i podršku sudovima za rad s elektroničkim spisima. Tehničkim reinženjeringom sustava eSpis, povećat će se mrežna sigurnost, brzina linkova te omogućiti integracija IKT infrastrukture u tzv. Državni oblak odnosno Centar dijeljenih usluga (CDU) čime će se postići značajno unapređenje stabilnosti i dostupnosti sustava. Navedeno će omogućiti standardizaciju usluga, kvalitetnije povezivanje baza podataka, centralizirano upravljanje informatičkim sustavom pravosuđa i sigurnije pohranjivanje podataka. Pristup i sigurna razmjena podataka iz javnih registara ostvarit će se putem Državne sabirnice (GSB). Umreženost sustava omogućit će brže i učinkovitije

upravljanje postupcima. Nadogradnja funkcionalnosti sustava eSpis (zajedno sa svim modulima, uključujući i e-Komunikaciju) te njegovog korisničkog sučelja, sukladno prijedlozima i potrebama korisnika, pojednostavnit će i omogućiti njegovo lakše korištenje. Omogućit će se elektronička razmjena dokumenata i informacija između eSpisa i tijela državne uprave i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Zbog povećanog broja korisnika i uključivanja svih sudova osigurat će se kvalitetnija korisnička podrška uvođenjem alata umjetne inteligencije (*chatbot*). Također, putem Državne sabirnice osigurat će se na jednom mjestu svim tijelima pod istim uvjetima dohvat podataka iz javnih registara drugih tijela odnosno spajanje svih navedenih registara na GSB koje bi omogućilo unaprjeđenje aplikacije Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Državnoodvjetničkog vijeća i Državnog sudbenog vijeća.

Ove aktivnosti pratit će i prilagodba te nadogradnja ostalih sustava interoperabilnih s eSpis sustavom, primjerice jedinstveni informacijski sustav za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima (CTS), kao i određene intervencije u postojeću informatičku strukturu Hrvatske javnobilježničke komore (primjerice, uspostava informacijskog sustava za rad na daljinu, digitalizacija javnobilježničkih arhiva, povezivanje informacijskog sustava Hrvatske javnobilježničke komore i eSpis sustava kod poslova koje javni bilježnici poduzimaju kao povjerenici sudova, povezivanje sa Sudskim registrom, uspostava registra ovjerenih i javnobilježničkih isprava i registra svih ovršnih isprava).

U sklopu nadogradnje sustava eSpis, unaprijedit će se sustav poslovnog izvještavanja na način da omogućuje usporedbe, praćenja i analiziranje djelatnosti rada sudaca i sudova (primjerice, automatsko generiranje podataka o broju ročišta po sucu u određenom vremenskom razdoblju, koliko ročišta je potrebno da bi se došlo do prvostupanjske odluke, prosječno i u svakom predmetu te ovisno o vrsti predmeta). Ovi podaci omogućit će procjenu prosječnog vremena trajanja postupka do donošenja presude, uvid u kvalitetu suđenja (sukladno broju predmeta vraćenih na ponovno suđenje, zbog procesnih razloga ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja) te omogućiti predsjednicima sudova kvalitetnije obavljanje poslova sudske uprave u skladu s utvrđenom dobrom praksom, što će u konačnici unaprijediti čitav sustav suđenja.

Izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku izvršit će se s ciljem uvođenja e-Komunikacije odnosno primjene IKT-a u kaznenim postupcima, uključujući uvođenje instituta ročišta na daljinu, proširenje mogućnosti davanja iskaza na daljinu za žrtve kaznenih djela, mogućnost komunikacije s odvjetnicima putem sigurne video-veze i pripreme za ročišta okrivljenicima u istražnom zatvoru. Osim toga, okrivljenicima koji se nalaze u istražnom zatvoru omogućit će se pravo na nesmetanu komunikaciju s braniteljem putem sigurnog video-linka te mogućnost ispitivanja odnosno saslušavanja žrtava kaznenih djela putem video-linka.

U smislu daljnjeg unapređenja digitalne infrastrukture provest će se i digitalizacija arhivskog gradiva pravosudnih tijela, bez obzira na vrstu tijela i dokumentacije, s ciljem da se pravosudna tijela oslobodi gradiva na papiru. Digitalizirati će se ručno vođene zemljišne knjige, koje će

putem ZIS-a biti dostupne sudovima i građanima kao i zbirka isprava za vremensko razdoblje od 2010. do 2021. godine. Nadalje, provesti će se povezivanje ZIS-a sa svim ključnim registrima u Republici Hrvatskoj. U skladu sa Zakonom o zemljišnim knjigama⁷⁷ od 1. siječnja 2022. zbirka isprava u zemljišnoknjižnim odjelima vodi se isključivo u digitalnom obliku. U tijeku je izrada Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama kojim se predviđa isključivo elektroničko podnošenje prijedloga za uknjižbu u zemljišnoknjižne odjela kao i izmjena postupka obnove, osnivanja i dopune zemljišne knjige. U tom smislu razviti će se sustav e-Obnova, vezano za obnovu, osnivanje i dopunu zemljišnih knjiga.

Provest će se usklađenje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja kroz tri aktivnosti, a krajnji cilj je uspostava Baze zemljišnih podataka (BZP) za 60% katastarskih čestica u Republici Hrvatskoj. Razvoj i implementacija virtualnog asistenta temeljenog na umjetnoj inteligenciji bit će podrška građanima u sređivanju zemljišnoknjižnog stanja.

Srednjoročni prioriteti unutar četvrtog posebnog cilja su:

- Modernizacija pravosudne infrastrukture i bolja tehnička opremljenost pravosudnih tijela
- Digitalizacija sudskih postupaka s ciljem ubrzanja te povećanja pristupačnosti korisnicima
- Nadogradnja pravosudne IKT infrastrukture i pratećih aplikacija (modernizacija eSpisa, ZIS-a i sustava za praćenje predmeta državnog odvjetništva)
- Povećanje interoperabilnosti, sigurnosti i dostupnosti e-isprava i javnih registara iz djelokruga pravosudnog sektora (zemljišne knjige, sudski registar i dr.) te registara drugih tijela državne uprave izloženih na GSB-u
- Nastavak uspostave digitalnih arhiva

Pokazatelji ishoda kojima će se mjeriti napredak u ostvarenju četvrtog posebnog cilja su:

- OI.02.14.43 Broj e-usluga u pravosudnom sustavu

Tablica 4. Pokazatelji ishoda za četvrti posebni cilj

Pokazatelj ishoda	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (godina)	Ciljana vrijednost (2027.)
OI.02.14.43 Broj e-usluga u pravosudnom sustavu	broj	10 (2020.)	> 20

⁷⁷ „Narodne novine“, br. 63/19.

Posebni cilj 5. Unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije

Unaprjeđenjem kvalitete zatvorskog sustava i probacije želi se osigurati sustav kojem je cilj korištenje modernih tehnologija u svakodnevnom radu, kvalitetno izvršavanje zakonom određenih poslova, zaštita ljudskih prava osoba lišenih slobode i osoba uključenih u sustav probacije koji digitalnim putem komuniciraju sa drugim dionicima te ušteda novca građana Republike Hrvatske.

Daljnja digitalna transformacija zatvorskog i probacijskog sustava odvijat će se u dva smjera. Unaprijedit će se funkcionalnosti ZPIS-a, njegovo daljnje povezivanje sa drugim sustavima, poput sustava socijalne skrbi te osigurati informatička oprema koja će omogućiti službenicima vanjski pristup ZPIS-u. Osim toga proširit će se mreža video-linka između sudova i kaznenih tijela kroz uređivanje prostorija i nabavu opreme, unaprjeđenje sustava i nabava opreme za video posjete te nabava i instalacija informatičke opreme za telemedicinu i edukacija o korištenju.

Nadalje, postoji potreba za informatičkom potporom kroz e-rješenja za zatvorenike za korištenje video-linka za pojedina ročišta u kaznenom postupku i za kontakt s obitelji i odvjetnikom. Nabavit će se potrebna oprema, dodatno educirati zatvorenici te omogućiti korištenje modernih tehnologija u svakodnevnom zatvorskom životu.

Poboljšanjem postojećih smještajnih i obrazovnih kapaciteta zatvora i kaznionica, potrebno je uložiti značajna sredstva i u izgradnju novih kapaciteta zatvora i kaznionica, uključujući Zatvorsku bolnicu u Zagrebu, s obzirom na to da je broj osoba lišenih slobode u posljednjih pet godina u porastu.

S obzirom na to da u zatvorskom sustavu ima zatvorenika koji su nepismeni i time im je otežana integracija u normalan život na slobodi nakon odsluženja zatvorske kazne, sustavno će se riješiti njihovo opismenjavanje. Istraživanja pokazuju da zapošljavanje smanjuje rizik od ponovnog počinjenja kaznenog djela za između jedne trećine i jedne polovice zatvorenika. Rad u zatvorima (posebno ako obuhvaća stručno osposobljavanje), predstavlja važan dio pripreme za život nakon otpusta na slobodu, a stjecanjem radnih navika i osposobljavanjem za određene vrste poslova, veća je šansa za zaposlenje nakon izvršenja zatvorske kazne. Preporuke Vijeća Europe ističu važnost rada u zatvoru kao pozitivnog elementa zatvorskog režima koji olakšava povratak zatvorenika u zajednicu. Stoga će se obnoviti i modernizirati postojeći proizvodni pogoni u kaznionicama u koje će se zatvorenici uključivati tijekom izdržavanja kazne radi stjecanja radnih navika te vještina koje povećavaju njihovu zapošljivost po otpustu na slobodu. Jačat će se suradnja s poslodavcima kako bi se zatvorenicima koji završe programe osposobljavanja omogućio radni angažman za vrijeme izdržavanja kazne i po povratku u društvenu zajednicu. Kvalitetnim obrazovanjem osoba lišenih slobode, s konkretnim ishodima u obliku verificiranih isprava koje se upisuju u e-radnu knjižicu, utjecat će se na smanjenje

stope recidiva, jer se povećava zapošljavanje tih osoba na tržištu rada, čime se osobe lišene slobode lakše integriraju u život na slobodi. Nadalje, kako bi se zatvorenicima pomoglo da nakon izlaska iz zatvora žive odgovorno i u skladu s društvenim normama i pravilima, nužno je učiniti im dostupnim programe koji nisu vezani samo za formalne kvalifikacije sukladno potrebama tržišta rada, već i one programe koji ciljaju uspješnu pripremu za život na slobodi.

Srednjoročni prioriteti unutar petog posebnog cilja su:

- Poboljšanje infrastrukture zatvorskog i probacijskog sustava
- Modernizacija i daljnja digitalizacija poslovnih procesa zatvorskog i probacijskog sustava, uključujući interoperabilnost, unaprjeđenje i proširenje mogućnosti korištenja ZPIS-a i drugih modernih tehnologija
- Jačanje kompetencija i kapaciteta službenika zatvorskog i probacijskog sustava
- Unaprjeđenje znanja i mogućnosti obrazovanja za zatvorenike u svrhu njihove bolje prilagodbe za život na slobodi, osobito u pogledu korištenja modernih tehnologija

Pokazatelji ishoda kojima će se mjeriti napredak u ostvarenju petog posebnog cilja su:

- OI.02.14.75 Broj osoba lišenih slobode i osoba pod nadzorom probacijske službe koje su završile programe obrazovanja odraslih prema Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (HKO)
- OI.02.14.76 Ulaganje u poboljšanje materijalno-tehničkih uvjeta u probacijskom i zatvorskom sustavu
- OI.02.14.77 Udio službenika zatvorskog i probacijskog sustava uključenih u programe izobrazbe godišnje

Tablica 5. Pokazatelji ishoda za peti posebni cilj

Pokazatelj ishoda	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (godina)	Ciljana vrijednost (2027.)
OI.02.14.75 Broj osoba lišenih slobode i osoba pod nadzorom probacijske službe koje su završile programe obrazovanja odraslih prema Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (HKO)	broj	20 (2020.)	70
OI.02.14.76 Ulaganje u poboljšanje	%	10% (2020.)	> 30%

materijalno-tehničkih uvjeta u probacijskom i zatvorskom sustavu			
OI.02.14.77 Udio službenika zatvorskog i probacijskog sustava uključenih u programe izobrazbe	%	14% (2020.)	> 30%

3.3. Povezanost sa strateškim dokumentima Europske unije, Vijeća Europe i Ujedinjenih naroda

Vijeće za pravosuđe i unutarnje poslove usvojilo je Strategiju o europskom e-pravosuđu za razdoblje od 2019.-2023.⁷⁸, te višegodišnji Akcijski plan za europsko e-pravosuđe za razdoblje od 2019.-2023. godine s Aneksom predloženih projekata za provedbu u narednom razdoblju⁷⁹. Predmetnim dokumentima obuhvaćena su glavna načela prema kojima se pristupa realizaciji plana i projekata, kao što su: dobrovoljno pristupanje europskom portalu e-pravosuđe (iznimke su vezane uz obvezu država članica EU-a sukladno donesenim zakonodavnim instrumentima, primjerice povezivanje stečajnih registara, kao i povezivanje poslovnih registara preko zajedničke platforme), decentralizirani pristup gdje je to moguće, interoperabilnost (uključuje povezivanje sustava država članica EU-a i korištenje centraliziranog pristupa gdje je potrebno, kao i različite tehničke, organizacijske, pravne i semantičke vidove prijave pravnih sustava) te je naglašena europska dimenzija u projektima koji pokrivaju područja građanskog, trgovačkog i upravnog prava.

Europska komisija je objavila Komunikaciju o digitalizaciji pravosuđa u Europskoj uniji 2020.⁸⁰, te prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o računalnom sustavu za komunikaciju u prekograničnim građanskim i kaznenim postupcima (e-CODEX) i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1726, koja je usvojena u redovnom zakonodavnom postupku u prosincu 2021. godine. Kako bi se u sudskim postupcima u potpunosti iskoristile prednosti digitalnih tehnologija, cilj navedene Komunikacije je dvojak: 1) na nacionalnoj razini cilj joj je dodatno poduprijeti države članice EU-a da svoje nacionalne pravosudne sustave usmjere prema digitalnom dobu poboljšanjem suradnje i uvođenjem digitalnih tehnologija u različitim nacionalnim pravosudnim tijelima u korist građana i poduzeća i 2) na europskoj razini cilj joj

⁷⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0313\(01\)&rid=7](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0313(01)&rid=7)

⁷⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0313\(02\)&rid=6](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0313(02)&rid=6)

⁸⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0710&from=SL>

je daljnje poboljšanje prekogranične pravosudne suradnje među nadležnim tijelima. Komunikacijom se utvrđuje novi pristup digitalizaciji pravosuđa koji se temelji na „paketu instrumenata”, odnosno sveobuhvatnom skupu pravnih, financijskih i informacijskih instrumenata kojima će se, u skladu sa svojim potrebama, koristiti različiti dionici u pravosudnim sustavima država članica EU-a. Alati predloženog paketa instrumenata općenito su kategorizirani kako slijedi: financijska potpora državama članicama EU-a, zakonodavne inicijative, informatički alati koji se mogu nadograditi u kratkoročnom do srednjoročnom razdoblju te promicanje nacionalnih instrumenata za koordinaciju i praćenje kojima bi se omogućili redovito praćenje, koordinacija, evaluacija te razmjena iskustava i primjera najbolje prakse. Kako bi se osigurala djelotvorna sredstva komunikacije između stranaka i sudova, ali i među tijelima u različitim državama članicama EU-a, neophodno je služiti se alatima informacijske tehnologije.

Slijedom toga, uvođenjem interoperabilnog i decentraliziranog sustava e-CODEX (*e-Communication via Online Data Exchange*) na EU razini, čija primjena se osigurava kroz prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o računalnom sustavu za komunikaciju u prekograničnim građanskim i kaznenim postupcima (e-CODEX) i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1726, olakšat će se sigurna komunikacija u građanskim i kaznenim postupcima s pomoću prilagođenog rješenja za prekograničnu razmjenu elektroničkih poruka u području pravosudne suradnje. Sustav e-CODEX sastoji se od paketa softverskih proizvoda koji se mogu upotrijebiti za uspostavu pristupne točke za sigurnu komunikaciju. Svaka pristupna točka može se, primjerice, povezati s nacionalnim sustavom vođenja predmeta kako bi se njome mogli sigurno razmjenjivati dokumenti s drugim sličnim sustavima. Kada je riječ o razmjeni dokumenata u posebnim postupcima, u sustavu e-CODEX dostupni su standardizirani digitalni obrasci.

Procjena učinka, koja je prethodila objavi Prijedloga Uredbe o e-CODEX-u, pokazala je da se stabilna budućnost e-CODEX-a može na najbolji način osigurati ako ga preuzme Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) koja će biti ovlaštena za dugoročno i stabilno operativno upravljanje sustavom. Vijeće EU-a usvojilo je Zaključke o oblikovanju digitalne budućnosti Europe 2020⁸¹. Zaključcima se, između ostalog, uviđa da digitalizacija pravosudnih sustava država članica EU-a ima potencijal za olakšavanje i poboljšanje pristupa pravosuđu diljem EU-a i ujedno poziva Komisiju da olakša digitalnu prekograničnu razmjenu među državama članicama EU-a u kaznenim i u građanskim stvarima te da osigura održivost kontinuiran razvoj tehničkih rješenja razvijenih za prekograničnu razmjenu.

Vijeće EU-a usvojilo je Zaključke o Pristupu pravosuđu - iskorištavanje pogodnosti digitalizacije 2020. U Zaključcima se navodi kako je pristup pravosuđu temeljno pravo i osnovni element vladavine prava, što je jedna od bitnih vrijednosti na kojima se temelji EU i koja je zajednička svim državama članicama EU-a. U smislu razvoja pravosudne suradnje, kako u građanskim tako i u kaznenim stvarima, navodi se kako digitalni razvoj u području

⁸¹ [Zaključci Vijeća EU oblikovanju digitalne budućnosti Europe](#)

pravosuđa treba biti usmjeren na čovjeka i mora se neprestano voditi i usklađivati s temeljnim načelima pravosuđa, a to su neovisnost i nepristranost sudova, učinkovita pravna zaštita i pravo na pošteno suđenje u razumnom roku.

Na razini EU-a, usklađuju se zakonodavni prijedlozi vezani uz digitalizaciju u području pravosudne suradnje u prekograničnim postupcima, razmjenu informaciju elektroničkim putem u postupcima vezanim uz terorizma, kao i uspostavu internetske platforme za suradnju zajedničkih istražnih timova na razini EU-a, koji će dodatno omogućiti digitalizaciju prekogranične komunikacije među pravosudnim tijelima i olakšati pristup pravosuđu za građane i građanke te poduzeća.

Republika Hrvatska je svoja postignuća u provedbi Programa Ujedinjenih naroda o održivom razvoju do 2030. godine, tzv. Agenda 2030⁸² predstavila putem Dobrovoljnog nacionalnog pregleda o provedbi ciljeva održivog razvoja. Izvješćivanje o postignućima o provedbi Agende 2030. važna je sastavnica u djelovanju svake države članice UN-a u području održivog razvoja⁸³. Nacionalni plan moguće je povezati sa ciljem 16. UN Agende koji glasi „Promicati, u svrhu održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama“. Može se reći da je izgradnja djelotvornih, snažnih i transparentnih javnih institucija jedan od prioriteta na kojima se temelji čitav Nacionalni plan, te njegovi posebni ciljevi i srednjoročni prioriteti na taj način pridonose provedbi UN Agende 2030. u Republici Hrvatskoj.

⁸² Rezolucija Opće skupštine (25. rujna 2015.), 70/1. Promijenimo naš svijet: Agenda 2030. za održivi razvoj: <http://www.mvep.hr/files/file/2018/1812131803-rezolucija-unga-hr-prf-final.pdf>

⁸³ [Dobrovoljni nacionalni pregled - ciljevi održivog razvoja](#)

4. Provedbeni okvir

4.1. Akcijski planovi

Posebni ciljevi i srednjoročni prioriteti utvrđeni u Nacionalnom planu provodit će se kroz mjere definirane u akcijskim planovima.

Za šestogodišnje razdoblje provedbe Nacionalnog plana izradit će se dva Akcijska plana koji će sadržavati razrađene mjere i planirana financijska sredstva: Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana za razdoblje od 2022. do 2024. godine i Akcijski plan provedbe za razdoblje od 2025. do 2027. godine.

Akcijski planovi izrađivat će se poštujući načelo partnerstva, najmanje 3 mjeseca prije isteka roka važenja prethodnog Akcijskog plana ili sukladno kalendaru izrade i donošenja proračuna i drugih kratkoročnih akata strateškog planiranja (provedbenih programa).

4.2. Indikativni financijski plan

Financijska sredstva za provedbu Nacionalnog plana utvrđena su u ukupnom iznosu preko 1,8 milijardi kuna (1.879.761.052 HRK). Ukupni i godišnji trošak provedbe Nacionalnog plana, kao i trošak po posebnim ciljevima iskazani su u tablicama 1. i 2. u nastavku.

Financijska sredstva za provedbu mjera iz pratećih akcijskih planova osigurat će se u Državnom proračunu Republike Hrvatske (DPRH), primarno iz izvora povezanih sa Mehanizmom za oporavak i otpornost te europskih fondova u financijskoj perspektivi EU-a za razdoblje 2014.-2020. godine (čija je provedba predviđena do kraja 2023. godine), Višegodišnjeg financijskog okvira EU-a 2021.-2027., uključujući Kohezijske fondove i Fond solidarnosti EU, Norveškog financijskog mehanizma, te ostalih izvora, uključujući zajmove i dr.

Tablica 1. Prikaz financijskih sredstva za provedbu Nacionalnog plana, ukupni i godišnji trošak provedbe po posebnim ciljevima

Posebni cilj	Indikativna financijska sredstva, po godinama (u HRK)						UKUPNO
	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	
1. Unaprjeđenje učinkovitosti sudskih postupaka	25.699.500	75.282.640	105.244.350	182.750.000	182.750.000	182.750.000	754.476.490
2. Osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka	926.217	1.061.741	143.000	2.767.913	1.067.913	1.067.913	7.034.696
3. Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu	29.678.450	13.168.440	325.100	101.313	101.313	101.313	43.475.930

4. Modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga	162.464.713	76.879.715	186.470.584	257.985.405	257.985.405	25.784.314 kn	967.570.136
5. Unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije	22.760.500	26.393.240	10.372.200	15.892.620	15.892.620	15.892.620	107.203.800
Ukupno, po godinama	241.529.380	192.785.776	302.555.234	459.497.251	457.797.251	225.596.160	Sveukupno 1.879.761.052
Ukupno, po Akcijskim planovima	736.870.390			1.142.890.662			
Sveukupno	1.879.761.052						

Tablica 2. Prikaz financijskih sredstava za provedbu Nacionalnog plana, po posebnim ciljevima

Posebni cilj	U razdoblju provedbe 2022.-2024. (u HRK)	Ukupno (indikativno) (u HRK)
1. Unaprjeđenje učinkovitosti sudskih postupaka	206.226.490	754.476.490
2. Osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka	2.130.958	7.034.696
3. Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu	43.171.990	43.475.930
4. Modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga	425.815.012	967.570.136
5. Unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije	59.525.940	107.203.800
Ukupno	736.870.390	1.879.761.052

Alokacija i raspoloživost financijskih sredstava za provedbu pojedinih mjera, izvori financiranja i planirana sredstva po godinama, za razdoblje provedbe od 2022. do 2024. godine detaljnije su prikazana u Akcijskom planu provedbe Nacionalnog plana za razdoblje od 2022. do 2024., koji se donosi paralelno s ovim Nacionalnim planom (Prilog 3.).

4.3. Mehanizmi za praćenje provedbe

Uspješna provedba Nacionalnog plana zahtjeva koordinirano djelovanje različitih tijela pravosudnog sustava. Za koordinaciju i praćenje provedbe Nacionalnog plana bit će zaduženo Ministarstvo pravosuđa i uprave. Radi praćenja provedbe Nacionalnog plana formirat će se Savjet za razvoj pravosudnog sustava, kao savjetodavno tijelo koje razmatra i predlaže uređivanje i rješavanje pitanja u svezi s razvojem i reformom pravosudnog sustava. Svrha savjeta za razvoj pravosudnog sustava je unaprjeđenje, praćenje provedbe te procjena ishoda i rezultata ciljeva, mjera i aktivnosti iz nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih uz politiku razvoja pravosudnog sustava.

Savjet za razvoj pravosudnog sustava:

- predlaže Ministarstvu pravosuđa i uprave rasprave o pojedinim pitanjima od značaja za razvoj i reformu pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj
- predlaže Ministarstvu pravosuđa i uprave mjere za razvoj i unaprjeđenje pravosudnog sustava, sukladno strateškom okviru iz Nacionalnog plana i drugim relevantnim aktima strateškog planiranja, te izvješćima Europske komisije
- razmatra podatke i izvješća vezano za vladavinu prava i pravosudnu politiku, u kontekstu Republike Hrvatske i europskih politika
- daje mišljenja i prijedloge o akcijskim planovima za unaprjeđenje rada sudova
- razmatra i daje mišljenja na izvješća o provedbi i vrednovanju Nacionalnog plana, te povezanih akcijskih planova provedbe, prije njihovog upućivanja Vladi Republike Hrvatske
- daje preporuke vezano uz provedbu pojedinih ciljeva, mjera, projekata i aktivnosti iz područja unaprjeđenja organizacije i upravljanja pravosudnim tijelima
- doprinosi svojim rezultatima i aktivnostima provedbi Nacionalnog plana
- daje doprinos jačanju suradnje i podizanju javne svijesti o važnosti provedbe Nacionalnog plana, kao i drugih vladinih programa i dokumenata povezanih s razvojem pravosudnog sustava
- surađuje s nadležnim tijelima, organizacijama i institucijama koja se bave pitanjima iz područja održavanja vladavine prava i pravosuđa, uključujući digitalizaciju pravosuđa.

Institucije zastupljene u Savjetu su neovisne i samostalne, a međusobni su im odnosi izgrađeni na načelima partnerstva, te daju doprinos strateškom razvoju pravosudnog sustava. Dužne su dalje razvijati svoje vlastite sposobnosti i kapacitete te aktivno sudjelovati u planiranju, provedbi i analizi javnih politika i reformi za područja iz svoje nadležnosti, odnosno uvoditi metode strateškog planiranja u svoju unutarnju organizaciju da bi mogle uspješno ostvarivati svoju ulogu u daljnjem razvoju i reformi pravosudnog sustava.

Ministarstvo pravosuđa i uprave pružat će stručnu i administrativnu podršku radu Savjeta, koji će se sastajati po potrebi, a najmanje jednom godišnje.

Rezultati u provedbi Nacionalnog plana su predmetom rasprave na sjednicama Savjeta, a Ministarstvo pravosuđa i uprave također izvješćuje Vladu Republike Hrvatske o provedbi Nacionalnog plana te Koordinacijsko tijelo za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske o doprinosu Nacionalnog plana u provedbi Nacionalne razvojne strategije.

4.4. Plan vrednovanja

Postupak vrednovanja Nacionalnog plana temeljit će se na načelima strateškog planiranja i upravljanja razvojem iz Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te će se provesti jednom u tijeku provedbe Nacionalnog plana (srednjoročno vrednovanje) po isteku roka važenja prvog Akcijskog plana provedbe Nacionalnog plana.

Prilog I. Popis korištenih izvješća i dokumenata međunarodne procjene

1. Radni dokument Službi Komisije, Izvješće o vladavini prava za 2021. Poglavlje za Hrvatsku priložen dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Izvješće o vladavini prava za 2021. Stanje vladavine prava u Europskoj uniji, SWD(2021) 713 final
2. Radni dokument Službi Komisije, Izvješće o vladavini prava za 2020. Poglavlje za Hrvatsku priložen dokumentu Komunikacije Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Izvješće o vladavini prava za 2020. Stanje vladavine prava u Europskoj uniji, SWD(2020) 310 final
3. Radni dokument Službi Komisije, Izvješće za Hrvatsku 2020. priložen dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskoj središnjoj banci i Euroskupini, Europski semestar 2020.: ocjena napretka u provedbi strukturnih reformi te sprječavanju i uklanjanju makroekonomskih neravnoteža i rezultati detaljnih preispitivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 1176/2011, COM(2020) 150 final, SWD(2020) 510 final
4. Radni dokument Službi Komisije, Izvješće za Hrvatsku 2019. s detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i uklanjanju makroekonomskih neravnoteža priložen dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskoj središnjoj banci i Euroskupini Europski semestar 2019.: ocjena napretka u provedbi strukturnih reformi te sprječavanju i uklanjanju makroekonomskih neravnoteža i rezultati detaljnih preispitivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 1176/2011, COM(2019) 150 final, SWD(2019) 1010 final
5. Preporuka za Preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2020., COM(2020) 511 final
6. Preporuka za Preporuku Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2019. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2019., COM(2019) 511 final
7. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru Regija, Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2021., COM(2021) 389 final
8. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020., COM(2020) 306 final
9. Svjetska banka, Analitička podloga za Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030.: Pravosudni sektor, srpanj 2019.
10. Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2020.
11. Izvješće Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske o radu državnih odvjetništava u 2020. godini.
12. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Jamčenje pravde u EU-u – Europska strategija za pravosudnu izobrazbu za razdoblje 2021.-2024., COM(2020) 713 final

Prilog 2. Popis posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda (tablični prikaz)

<i>Strateški cilj NRS</i>	<i>3. »Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom«</i>					
<i>Pokazatelj učinka NRS</i>	<i>Pokazatelj vremena rješavanja prvostupajskih parničnih i trgovačkih predmeta</i>	<i>Jedinica mjere</i>	<i>Polazna vrijednost (godina)</i>	<i>Ciljna vrijednost do 2030. godine</i>		
		<i>Dani</i>	<i>374 dana (2018.)</i>	<i>250 dana</i>		
<i>Pokazatelji ishoda koji doprinose strateškom cilju i pokazatelju učinka</i>						
<i>Posebni cilj</i>	<i>Pokazatelj ishoda</i>	<i>Definicija pokazatelja</i>	<i>Šifra pokazatelja</i>	<i>Jedinica mjere</i>	<i>Polazna vrijednost (godina)</i>	<i>Ciljana vrijednost (2027.)</i>
Unaprjeđenje učinkovitosti sudskih postupaka	Prosječno vrijeme trajanja prvostupajskih građanskih i trgovačkih predmeta	Vrijeme potrebno za rješavanje prvostupajskih građanskih i trgovačkih postupaka	OI.02.14.21	dan	655 (2020.)	455
	Stopa rješavanja sudskih predmeta (omjer između broja riješenih predmeta i	Broj neriješenih predmeta u sudovima	OI.02.14.40	broj	464 770 (2020.)	302 100

	broja dolaznih predmeta godišnje)					
	Udio predmeta starijih od tri godine u ukupnom broju neriješenih predmeta	Udio predmeta starijih od tri godine u ukupnom broju neriješenih predmeta	OI.02.14.70	%	16% (2020.)	8%
Osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka	Udio potvrđenih prvostupanjskih odluka na višem sudu	Udio potvrđenih prvostupanjskih odluka na višem sudu unutar jedne godine	OI.02.14.71	%	61% u građanskim predmetima (2020.) 67% u kaznenim predmetima (2020.)	75 % u građanskim predmetima 75% u kaznenim predmetima
	Udio objavljenih sudskih odluka na internetu	Udio objavljenih prvostupanjskih i drugostupanjskih sudskih odluka na internetu kojima se završava postupak, s razrađenim opcijama pretraživanja i automatiziranim metodama anonimizacije koje poštuju pravila o zaštiti	OI.02.14.72	%	n/p	100%

		osobnih podataka u odnosu na ukupan broj sudskih odluka kojima se završava postupak unutar jedne godine				
Razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu	Udio pravosudnih dužnosnika i službenika osposobljenih za digitalnu transformaciju pravosuđa u ukupnom broju pravosudnih dužnosnika i službenika	Udio pravosudnih dužnosnika i službenika koji su završili neki od programa Pravosudne akademije za razvoj digitalnih vještina unutar jedne godine	OI.02.14.74	%	15% (2020.)	30%

	Udio pravosudnih dužnosnika i službenika koji su završili neki od programa stručnog usavršavanja Pravosudne akademije u ukupnom broju dužnosnika i službenika	Udio pravosudnih dužnosnika i službenika koji su završili neki od programa stručnog usavršavanja Pravosudne akademije u ukupnom broju dužnosnika i službenika godišnje	OI.02.14.73	%	n/p	15%
Unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije	Broj osoba lišenih slobode i osoba pod nadzorom probacijske službe koje su završile programe obrazovanja odraslih prema Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (HKO)	Broj osoba lišenih slobode i osoba pod nadzorom probacijske službe koje su završile programe obrazovanja odraslih prema HKO unutar jedne godine	OI.02.14.75	broj	20 (2020.)	70
	Ulaganje u poboljšanje materijalno-tehničkih uvjeta u probacijskom i zatvorskom sustavu	Udio raspoloživih financijskih sredstava za ulaganje u izgradnju, obnovu i opremanje	OI.02.14.76	%	10% (2020.)	> 30%

		kaznenih tijela i ureda za probaciju u odnosu na referentnu godinu (2021.)				
	Udio službenika zatvorskog i probacijskog sustava uključen u programe izobrazbe	Udio službenika zatvorskog i probacijskog sustava uključen u programe izobrazbe unutar jedne godine	OI.02.14.77	%	14% (2020.)	> 30%

Strateški cilj NRS	11. »Digitalna tranzicija društva i gospodarstva«				
Pokazatelj učinka NRS	DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost do 2030. godine	
		Rang	20 mjesto (2020.)	Dostići prosjek EU-a	
Pokazatelji ishoda koji doprinose strateškom cilju i pokazatelju učinka					

Posebni cilj	Pokazatelj ishoda	Definicija pokazatelja	Šifra pokazatelja	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (godina)	Ciljana vrijednost (2027.)
Modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga	Broj e-usluga u pravosudnom sustavu	Broj e-usluga u pravosudnom sustavu	OI.02.14.43	broj	10 (2020.)	> 20

Prilog 3. Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja pravosudnog sustava za razdoblje od 2022. do 2024. godine